

АГЕНЦИЈА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ КОРУПЦИЈЕ
Сектор за истраживање и аналитику

ПЕРЦЕПЦИЈА СТУДЕНАТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
О СТАЊУ КОРУПЦИЈЕ
НА УНИВЕРЗИТЕТУ
(Извештај о истраживању)

Београд, децембар 2021. године

Садржај

УВОД	3
1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
2. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА	3
3. НЕКЕ ПОЈМОВНЕ НАПОМЕНЕ	4
4. РЕАЛИЗАЦИЈА И ТОК ИСТРАЖИВАЊА	4
ПОДАЦИ О СПРОВЕДЕНОМ ИСТРАЖИВАЊУ	6
1. СТРУКТУРА УЗОРКА	6
1.1. Структура узорка према узрасту анкетираних студената и студенткиња	6
1.2. Структура узорка према полу анкетираних	7
1.3. Структура узорка према укупним месечним примањима домаћинстава из којих потичу анкетирани студенти и студенткиње	7
1.4. Структура узорка према начину финансирања студија и години студија	8
2. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА	9
2.1. Подаци о перцепцији присутности корупције и дискриминације на факултетима, односно Универзитету	9
2.2. Одговори везани за лична искуства анкетираних с корупцијом	13
2.3. Одговори везани за реакцију анкетираних на корупцију	22
2.4. Перцепција улоге Универзитета и факултета студирања у суочавању са корупцијом и њеним сузбијањем	26
ЗАКЉУЧАК	41
Резултати истраживања	41
1. Подаци о перцепцији присутности корупције и дискриминације на факултетима, односно Универзитету	41
2. Лична искуства анкетираних с корупцијом	42
3. Одговори везани за реакцију анкетираних на корупцију	43
4. Перцепција улоге Универзитета и факултета студирања у суочавању са корупцијом и њеним сузбијањем	45

Увод

Поред осталих надлежности које су установљене Законом о спречавању корупције („Службени гласник РС”, бр. 35 од 21. маја 2019, 88 од 13. децембра 2019, 11 од 12. фебруара 2021 - Аутентично тумачење, 94 од 27. септембра 2021. и 14 од 7. фебруара 2022.), Агенција за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција) надлежна је и да истражује стање корупције, анализира ризике од корупције и сачињава извештаје са препорукама ради отклањања ризика од корупције.

С обзиром на наведену надлежност, на основу Годишњег плана истраживања и анализа Сектора за истраживање и аналитику Агенције за спречавање корупције за 2021. годину, Агенција је у периоду од октобра до децембра 2021. године спровела истраживање:

ПЕРЦЕПЦИЈА СТУДЕНАТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ О СТАЊУ КОРУПЦИЈЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ

Наведено истраживање реализовано је преко Сектора за истраживање и аналитику као непосредног реализатора истраживања, уз саветодавну подршку *Института друштвених наука* у Београду (у даљем тексту: Института), са којим је Агенција закључила Споразум о научно-стручној сарадњи у области истраживања корупције и борбе против корупције.

1. Уводне напомене

На основу досадашње праксе Агенције¹¹, као и на основу досадашњих истраживања корупције која су спроведена у Републици Србији, као једна од неуралгичних тачака коруптивног миљеа у Републици запажена је област образовања и, посебно, област високог образовања. Та чињеница била је основни разлог за доношење одлуке о спровођењу предметног истраживања.

Истраживање је спроведено међу студентима шест факултета Универзитета у Београду (Правни факултет, Филозофски факултет, Факултет политичких наука, Медицински факултет, Факултет организационих наука и Математички факултет), узимајући у обзир потребу да буду заступљени факултети свих научних поља на Универзитету: поља друштвено-хуманистичких наука, поља медицинских наука, поља техничко-технолошких наука и поља природно-математичких наука.

2. Циљ истраживања

Основни циљ истраживања био је да се одреди степен упознатости студената Универзитета у Београду са феноменом корупције уопште, степен и обухват њихове перцепције о постојању корупције на Универзитету и конкретна запажања студената о могућим правцима и аспектима перманентног деловања ради спречавања корупције у високом образовању.

11 Агенција је установљена Законом о Агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС”, бр. 97 од 27. октобра 2008, 53 од 29. јула 2010, 66 од 7. септембра 2011 - УС, 67 од 31. јула 2013 - УС, 112 од 17. децембра 2013 – Аутентично тумачење, 8 од 26. јануара 2015 - УС, 88 од 13. децембра 2019) и од свог оснивања 1. јануара 2010. до 31. августа 2020. године радила је под називом *Агенција за борбу против корупције*.

Даљи циљ предметног истраживања је свеобухватно сагледавање, на основу личних искустава анкетираних студената, свих аспеката и облика корупције који се јављају на Универзитету у Београду.

Дугорочно, истраживање има за циљ да сагледа стање у вези са факторима ризика од корупције на Универзитету у Београду, како би се кораци у превенцији корупције не само на Универзитету у Београду, него и на другим високошколским установама у Републици правилно усмерили ка смањењу постојећих фактора ризика, те ка јачању интегритета запослених и студената Универзитета као важног заштитног фактора у даљем спречавању корупције у високом образовању.

Истраживање је, такође, имало за циљ да се прецизира положај и значај Агенције у процесу превенирања корупције у високом образовању као сегменту јавног живота у Србији.

3. Неке појмовне напомене

Приликом састављања обавештења о намери спровођења наведеног истраживања, као и приликом састављања самог упитника, употребљене су законске дефиниције појединих појмова који су коришћени у упитнику, и то:

- **корупција** - однос који се заснива злоупотребом службеног, односно друштвеног положаја или утицаја, у јавном или приватном сектору, у циљу стицања личне користи или користи за другога (према члану 2. Закона о спречавању корупције);
- **мито** - награда, поклон или каква друга корист која се непосредно или посредно прима или тражи за себе или друго лице ради извршења неке услуге, предузимања неке радње или одустајања од неке радње ради стицања користи или отклањања штете од даваоца мита (према чл. 156. и 367. Кривичног законика²);
- **дискриминација** - свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, које се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, полним карактеристикама, нивоу прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (према чл. 2. Закона о забрани дискриминације³).

4. Реализација и ток истраживања

Истраживање је спроведено на основу плана истраживања⁴, којим су означени циљеви истраживања, начин обављања истраживања, етапе и рокови истраживања,

² „Службени гласник РС”, бр. 85 од 6. октобра 2005, 88 од 14. октобра 2005 - исправка, 107 од 2. децембра 2005 - исправка, 72 од 3. септембра 2009, 111 од 29. децембра 2009, 121 од 24. децембра 2012, 104 од 27. новембра 2013, 108 од 10. октобра 2014, 94 од 24. новембра 2016, 35 од 21. маја 2019.

³ „Службени гласник РС”, бр. 22/2009 и 52/2021.

⁴ План истраживања је сачињен од стране Сектора за истраживање и аналитику.

анализа и извештај о обављеном истраживању.

Истраживање је, на основу плана истраживања, а имајући у виду и околности изазване пандемијом КОВИД-19 током 2021. године, реализовано у периоду од почетка октобра до краја децембра 2021. године, у сарадњи реализатора (Агенција за спречавање корупције, Сектор за истраживање и аналитику) са управама наведених факултета, и уз саветодавну подршку Института.

Пре спровођења анкете, управама наведених факултета су упућени дописи са предлогом за сарадњу, који су прихватили сви факултети. Након тога, на интернет страницама и профилима на друштвеним мрежама таргетираних факултета објављено је писмо Агенције о намерама за спровођење анкетирања и коришћење резултата истраживања.

Анкетирање је спроведено у периоду од 19. до 29. октобра 2021. године, слањем порука са линком за приступање упитнику на имејл-адресе студенткиња и студената наведених факултета, изабраних насумично. Како је истраживање спроведено крајем октобра, у време трајања уписа на факултете, није било могуће утврдити коначан број студената који су уписали школску 2021/2022 годину, већ су коришћени подаци о броју до тада уписаних студената. Према подацима које су у првој половини октобра Агенцији доставили Универзитет и опсервирани факултети, укупан број студената на Универзитету је 72.457, а на наведеним факултетима 21.719. Имајући у виду наведено, као узорак је одређен број од 1052 студенткиње и студента, док је упитник са линком за приступ послат на имејл-адресе 3156 студенткиња и студената. Овај број утврђен је на основу добијених података о броју студенткиња и студената од стране факултетских управа, уз консултацију са колегама из Института друштвених наука.

Анкетирање је урађено методом попуњавања онлајн упитника, на тај начин што су у сарадњи са управама Правног, Филозофског, Математичког и Факултета организационих наука насумичним избором послати упитници на имејл-адресе, док је за студенте Факултета политичких наука, односно Медицинског факултета онлајн упитник учињен доступним преко апликације која је била постављена на интернет странице таргетираних факултета, као и на факултетске профиле на друштвеним мрежама, где је објављен линк до апликације

<https://www.fpn.bg.ac.rs/48062> и

<https://www.facebook.com/175620802457215/posts/4755979327754650>.

Упитник је обухватио три групе питања: питања о социодемографским подацима анкетираних лица (узраст, пол, имовински статус, године студија), питања о информисаности о проблему, као и питања о ставовима у вези са проблемом корупције. У оквиру упитника задата су и питања о могућем учешћу самих студената у коруптивним радњама. Анкетирање је било анонимно, уз обезбеђену заштиту података о личности анкетираних.

Подаци о спроведеном истраживању

1. Структура узорка

Анкетирање је спроведено на узорку од 1052 студенткиње и студента свих година студија наведених факултета, рођених у периоду од 1985. до 2003. године. Узорак је одређен на основу података о укупном броју активних студената на опсервираним факултетима (21.719), које је реализатор истраживања добио од управа опсервираних факултета, чиме је обезбеђена репрезентативност узорка.

1.1. Структура узорка према узрасту анкетираних студената и студенткиња

Дистрибуција анкетираних студената и студенткиња према узрасту урађена је у истраживању на следећи начин:

- 2003. год. – 1,6% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 2002. год. – 2,7% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 2001. год. – 16,6% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 2000. год. – 21,8% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 1999. год. – 26,0% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 1998. год. – 14,8% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 1997. год. – 7,5% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 1996. год. – 2,9% студенткиња и студената који су попунили упитник;
 - 1995. год. – 2,7% студенткиња и студената који су попунили упитник,
- што је укупно 96,6% свих анкетираних студенткиња и студената;
- 3,4% анкетираних спада у остале узрасте – 1994. до 1985. годиште.

Графикон 1

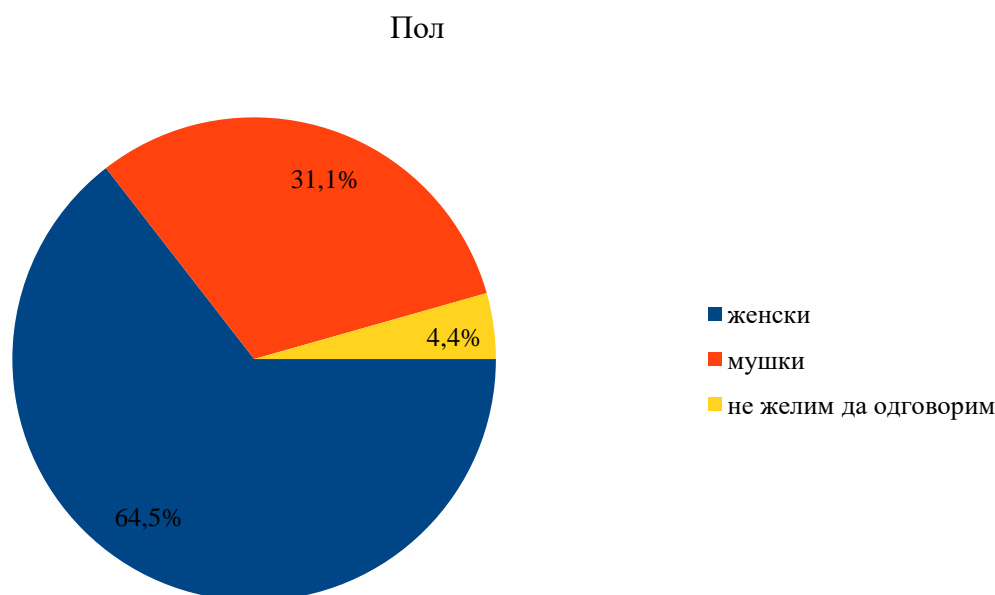

1.2. Структура узорка према полу анкетираних

Дистрибуција према полу извршена је у истраживању на следећи начин (Графикон 2):

- 64,5% анкетираних је женског пола;
- 31,1% анкетираних је мушког пола;
- 4,4% анкетираних није желело да наведе полну припадност.

Графикон 2

1.3. Структура узорка према укупним месечним примањима домаћинстава из којих потичу анкетирани студенти и студенткиње

У односу на укупна просечна месечна примања домаћинстава из којих потичу анкетирани студенткиње и студенти, дистрибуција је одређена на следећи начин:

Висина прихода	Процент
0,00 – 19.999,99 динара	5,5% студенткиња и студената
20.000,00 – 39.999,99 динара	7,4% студенткиња и студената
40.000,00 – 49.999,99 динара	7,0% студенткиња и студената
50.000,00 – 59.999,99 динара	5,2% студенткиња и студената
60.000,00 – 69.999,99 динара	5,7% студенткиња и студената
70.000,00 – 79.999,99 динара	6,5% студенткиња и студената
80.000,00 – 89.999,99 динара	7,6% студенткиња и студената
90.000,00 – 99.999,99 динара	8,1% студенткиња и студената
100.000,00 – 149.999,99 динара	10,9% студенткиња и студената
150.000,00 динара и више	12,5% студенткиња и студената
Не жели да одговори на питање	23,5% студенткиња и студената

1.4. Структура узорка према начину финансирања студија и години студија

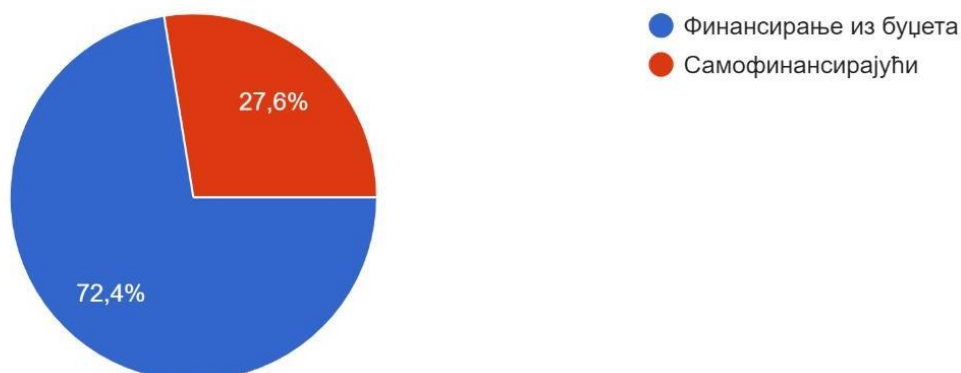
Упитник је попунило:

- 72,4% студенткиња и студената који се финансирају из буџета;
- 27,6% студенткиња и студената који спадају у ред самофинансирајућих студената.

Графикон 3

Статус студента

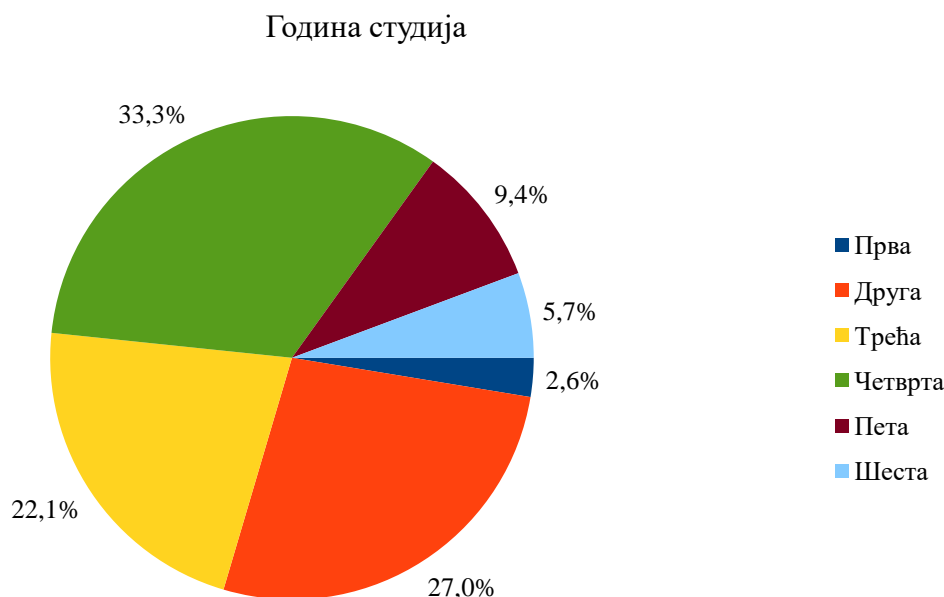
1.052 одговора

Притом, извршена је следећа дистрибуција резултата по годинама студирања (Графикон 4):

- 2,6% анкетираних – студенткиње и студенти прве године студија;
- 27,0% анкетираних – студенткиње и студенти друге године студија;
- 22,1% анкетираних – студенткиње и студенти треће године студија;
- 33,3% анкетираних – студенткиње и студенти четврте године студија;
- 9,4% анкетираних – студенткиње и студенти пете године студија;
- 5,7% анкетираних – студенткиње и студенти шесте године студија.

Графикон 4

2. Резултати истраживања

У поступку анализирања прикупљених података, дошло се до следећих група података:

2.1. Подаци о перцепцији присутности корупције и дискриминације на факултетима, односно Универзитету

На питање какво мишљење имају о присутности корупције на факултету на којем студирају (мерено интензитетом корупције, у распону од 0 – корупција не постоји, до 9 – корупција је екстремно изражена), анкетирани студенти и студенткиње дали су одговоре који су у току анализе добијених резултата истраживања груписани према интензитету присуства корупције у три групе одговора⁵, и то:

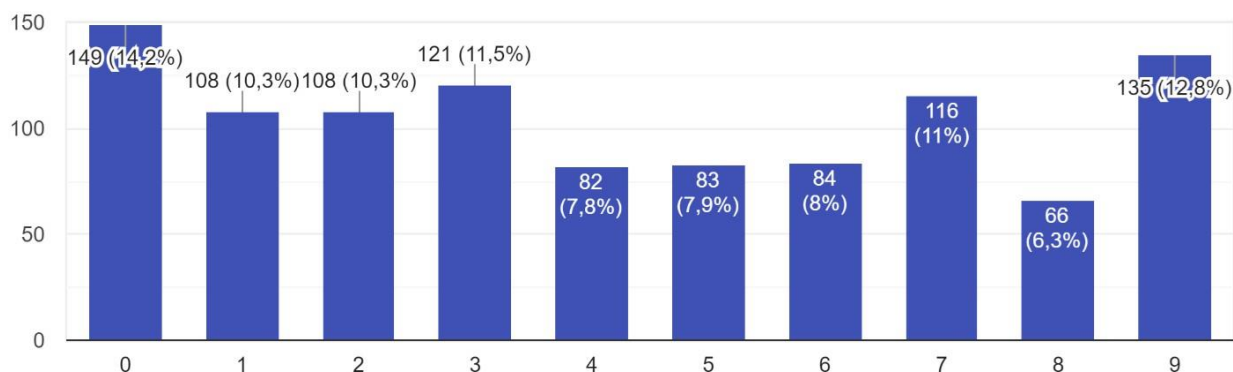
- корупције на факултету њиховог студирања нема или је присутна у мањој мери (распон оцена 0 до 3) – на тај начин одговорило је укупно 46,2% анкетираних студенткиња и студената, што је близу једне половине анкетираних, при чему је тврђење да корупције на факултету њиховог студирања уопште нема изнело 14,2% анкетираних студенткиња и студената;
- корупција на факултету њиховог студирања је присутна, али није широко распрострањена (распон оцена 4 до 5) – на тај начин изјаснило се 15,7% анкетираних студенткиња и студената;
- корупција на факултету њиховог студирања је присутна и веома је распрострањена и изражена (распон оцена 6 до 9) – ту оцену је дало укупно 38,1% анкетираних, при чему је тврђење да је корупција екстремно изражена изнело 12,8% анкетираних студенткиња и студената.

⁵ Стратификовање група одговора одређено је од стране реализатора истраживања у току поступка анализе прикупљених резултата.

Графикон 5

Какво мишљење имате о присутности корупције на Вашем факултету?

1.052 одговора

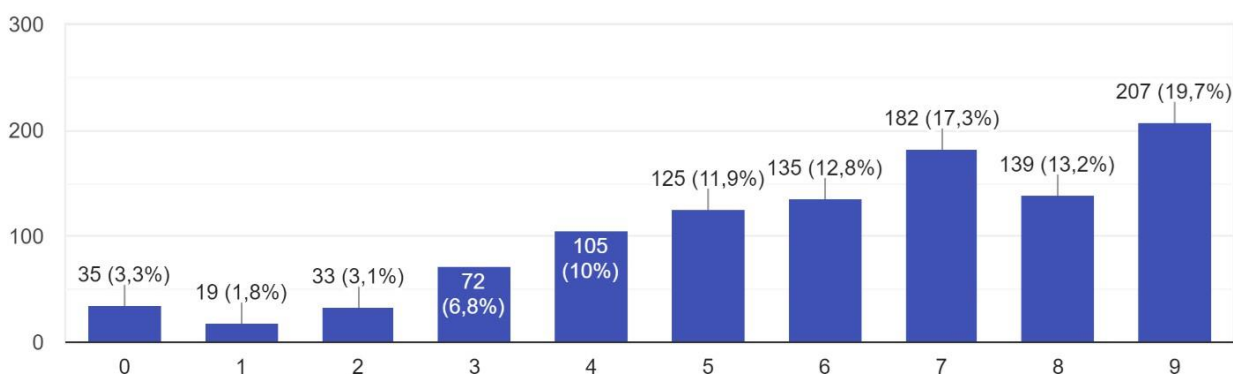
Другачија је ситуација кад је у питању перцепција корупције на Универзитету у целини (Графикон 6). При питању какво мишљење имају о присутности корупције на Универзитету у Београду, такође могу бити дефинисане три групе одговора (у истим задатим распонима присутности):

- у првој групи су одговори студената који сматрају да корупције на Универзитету уопште нема или да је присутна у веома малој мери (распон оцена 0 – 3). Такве одговоре дало је укупно 15% свих испитаних, при чему је свега 3,3% анкетираних изрекло став да корупција на Универзитету уопште није присутна;
- другу групу одговора чине одговори анкетираних који сматрају да корупције на Универзитету има, али да није присутна у значајној мери (распон 4 – 5); таквих одговора је укупно 21,9%;
- да је корупција на Универзитету распрострањена и да је веома изражена, перципира укупно 63% анкетираних студенткиња и студената, при чему је тврђење да је корупција екстремно изражена изнело 19,7% анкетираних студенткиња и студената.

Графикон 6

Какво мишљење имате о присутности корупције на Универзитету у Београду?

1.052 одговора

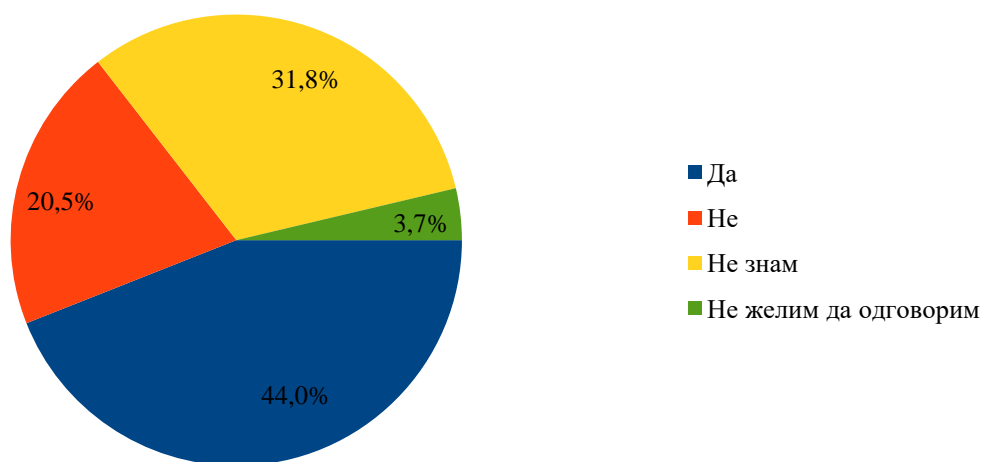

Студенткиње и студенти опсервираних факултета перципирани су постојање дискриминације на својим факултетима као у Графикону 7. На питање да ли сматрају да на њиховом факултету постоји дискриминација приликом полагања испита, анкетирани су одговорили:

- 44% анкетираних дало је одговор да сматра да дискриминација постоји;
- 31,8% изјаснило се да не зна да ли дискриминација постоји;
- 20,5% негирало је својим одговорима постојање дискриминације;
- 3,7% није желело да одговори на то питање.

Графикон 7

Да ли сматрате да на Вашем факултету, приликом полагања испита, постоји дискриминација?

На постављено питање „Уколико је одговор на претходно питање 'Да', опишите по ком основу се врши дискриминација?” дат је укупно 231 одговор. С обзиром на чињеницу да је у једном одговору садржано и по неколико основа, укупно је дато 358 одговора о основима дискриминације. У поступку анализе прикупљених података, реализатори истраживања утврдили су 13 типова одговора о основима дискриминације приликом полагања испита:

- пол и сексуално опредељење – 95;
- порекло (припадност утицајној породици); друштвени утицај и моћ; друштвени статус, имовински статус – 61;
- непотизам; кронизам; познанство са испитивачем – 39;
- мито; „deal”/договор са професором; редовне приватне консултације – 26;
- националност; вера; раса – 19;
- лична преференција и дискрециона одлука испитивача – 19;
- просек оцена и дужина студирања – 19;
- физички изглед и начин облачења – 18;
- политичко опредељење; политичка веза; партијска припадност - 12⁶;
- завичајно порекло (позитивно дискриминисани Београђани) – 7;

⁶ Припадност владајућој странци као основ позитивне дискриминације поменуло је двоје анкетираних.

- чланство у студентском парламенту (позитивна дискриминација) – 6;
- основ (не)вакцинисања – 5;
- неодређени одговор – разни основ; сви основи; било који основ – 377⁷.

На овом месту издвојени су занимљивији одговори о дискриминацији:

- На основу вакцинације тренутно.
- Родбински односи, пре свега, куповина испита кроз „редовне консултације” које предавачи држе приватно, ван наставних база
- По личној и идеолошкој дискрецији испитивача
- Пол, националност, имовина, моћ
- Код неких професора исход испита зависи од тога да ли имате ту срећу да им се свидите. То се не односи на начин излагања већ искључиво на њихове личне критеријуме попут тога за кога навијате, како се зове, да ли имате исто мишљење као они за теме неvezане за материју испита,...
- Професори умеју да вређају студенте, нарочито студенткиње. Уколико им се не свиди из ког краја/града долазе могу да их оборе јер су усмени испити. Мени је професор извлачио оцену на лутрији тако што је завртео папириће на којима су биле исписане оцене иекао ми да изаберем. Ко не може да промени испитивача, ако је члан парламента или је у дилу с професором, онда нема никаквих проблема.
- 'Одабрани', као што су чланови парламента, спортисти, деца утицајних често имају положене испите, а да други не знају ни када су их полагали.
- Наравно, не постоји код свих, али код појединих професора постоји на основу пола, изгледа, фудбалског клуба за који се навија, вере...
- Деца политичара, познатих правника и слично пролазе само на основу свог имена и презимена. Дискриминација и по изгледу, полу....
- По месту рођења, становници Београда су позитивно дискриминисани
- Наравно, мито....
- Рођачке, завичајне, кумовске, сексуалне.... и сл. везе за полагање испита и напредовање у академској каријери (нпр. ко ће бити изабран за асистента)
- Деца родитеља из владајуће странке полажу испите на „лепе очи“
- Поједини политички активни професори су попустљивији кроз питања, сугестије на одговор приликом испита према студентима који су током студија показали интересовање за политичку идеологију датог професора
- Редовно се дискриминишу студенти у радном односу, студенти без сталног места боравка у Београду и студенти који студирају са даљине.
- Дискриминација људи с посебним потребама и на основу порекла
- Дискриминација „татине и мамине деце“. Њима је све дозвољено
- На основу корупције
- Колико сам чуо, најгоре пролазе колегинице које не пристану на секс
- Пре неки дан ми је колегиница рекла да јој је професорка рекла да се види да нема тај градски менталитет пошто није из Београда.
- Страни студенти плаћају енормну школарину и добијају бољи третман, немају усмене испите, привилеговани су; дискриминација на основу сексуалне оријентације и

⁷ Двоје анкетираних као основ за позитивну дискриминацију студената навело је „навијање за исти фудбалски клуб за који навија испитивач”.

националне припадности (странцима се поклањају оцене иако нису добро савладали српски, професори им дозвољавају да одговарају на енглеском), на Медицинском факултету студенткиње трпе сексистичке увреде без било каквог санкционисања наставника; ако немате везу боље да не студирате медицину.

- Студенти који плате оцене пролазе, а професори онда обарају друге студенте да испуне квоте које имају за обарање студената.
- Нека докторска деца (не сва, наравно) имају посебне термине за индивидуално полагање испита које се заврши за 10 мин. или полагају са осталим студентима уз лакша и унапред позната питања. Деца „кућних пријатеља“ професора иду код њих на консултације непосредно пред сам испит. Студенткиње које су имале интимне односе са асистентима не морају да спремају практични испит и добију протекцију на усменом, јер је „асистент то завршио“.
- Постоје професори који примају мито за полагање испита по малтене фиксној тарифи, чиме се омогућава полагање испита без имало труда што на крају резултира лошим кадром у области здравства.
- На основу тога јер је нечији родитељ политичар из света медицине, па те особе пролазе без усменог одговарања на испиту и саме одговарају.
- Да ли си лепо обучен, да ли си „нечији“, да ниси припадник ЛГБТ популације, ко су ти родитељи, девојке спавају са професорима за оцене
- Познанства, непотизам, утицајне породице, политичке везе
- Син професора мог факултета је полагао испит дан пре свих осталих са списка.
- На Медицинском факултету то варира од катедре до катедре. Конкретно, дискриминација је присутна на катедри из анатомије, где боље пролазе они који нпр плате одређену школу анатомије, диск или чак и професору.
- Многи професори (доценти и асистенти) су у сукобу интереса, јер држе приватне часове; студенти који похађају ту наставу боље пролазе јер су плаћали професору (за посао за који он већ прима државну плату!).
- Критеријуми нису једнаки за студенте који долазе без „спремања и часова“ (код професора/ асистената), код оних који долазе јер су „нечија“ деца (углавном професора) и код осталих. Пример - одговарање на 3 питања која се знају и пре испита, без обзира на то која се 3 извуку.
- Неке студенткиње су љубавним везама са асистентима и сарадницима у настави полагале испите знајући задатке унапред као и то да су сами асистенти преправљали њихове радове.

2.2. Одговори везани за лична искуства анкетираних с корупцијом

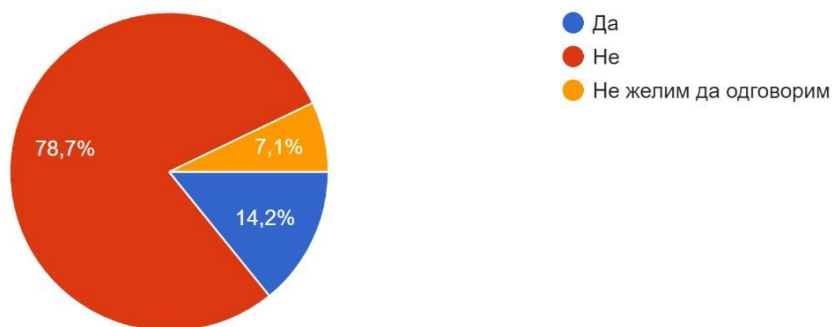
На питање да ли им је некада треће лице предлагало да оно посредује да неке дају мито ради полагања испита, стицања дипломе или остварења неке друге погодности у вези са студирањем (Графикон 8):

- 78,7% анкетираних одговорило је да није имало такво искуство;
- 14,2% анкетираних одговорило је да је имало такво искуство;
- 7,1% анкетираних није желело да да одговор на постављено питање.

Графикон 8

Да ли Вам је треће лице предлагало да посредује да некоме дате мито за полагање испита, стицање дипломе или неку другу погодност у вези са студирањем?

1.052 одговора

Занимљиви су поједини кратки описи случајева које су анкетирани дали при одговору „Да”.

- НН особа ми је рекла да се плаћа извесна сума новца по години студија једном лицу, а кад студијама дође крај унапред се зна да имате „завршену” диплому
- Уобичајена појава, зна се тачно код кога се за шта иде
- Једном је то био старији студент (4. године ОАС) који ме је обавестио за могућност плаћања испита за полагање као и за диплому - зависно од предмета би било између 50 евра и 200 евра по испиту, а други пријатељ познаје једног за плаћање дипломе
- За пример једног испита на нашем факултету, људи масовно предлажу да уколико постоји могућност платимо професору/професорки да нас пусте јер је практично „немогуће” положити
- Након што је већина студената пала испит у једном року, познаник је рекао да ће он у следећем року то „средити” и ако желим може да среди и мени (уз новчану накнаду). Колеге у следећем року није било на списку резултата студената који су полагали испит, али је испит положио и оцена је уписана на е-студенту
- Понуђено ми је да за накнаду уместо особе изађем да полажем испит који дотична није могла да положи годинама. одбио сам
- Лице је предлагало пословну сарадњу једног од чланова наставног особља са родитељима студената
- Понуђена ми је диплома државног факултета за 6.000 евра
- Један асистент ми је „дискретно” ставио до знања да се за испит „добро припремим”, тј да понесем 500 е, па ће он решити са професором
- Шеф студентске службе ми је предлагао
- На испиту професорка ми је рекла да немам довољно знања за пролазну оцену, при чему је дала коментар да нађем некога да ми помогне да савладам градиво или да нађем неки други начин да положим испит
- На вежбама из анатомије, асистенткиња је предлагала приватне часове код ње и професорке, уз обећање да ћемо сигурно положити и коментар „Па, како сте ви мислили да се завршава овај факултет?”

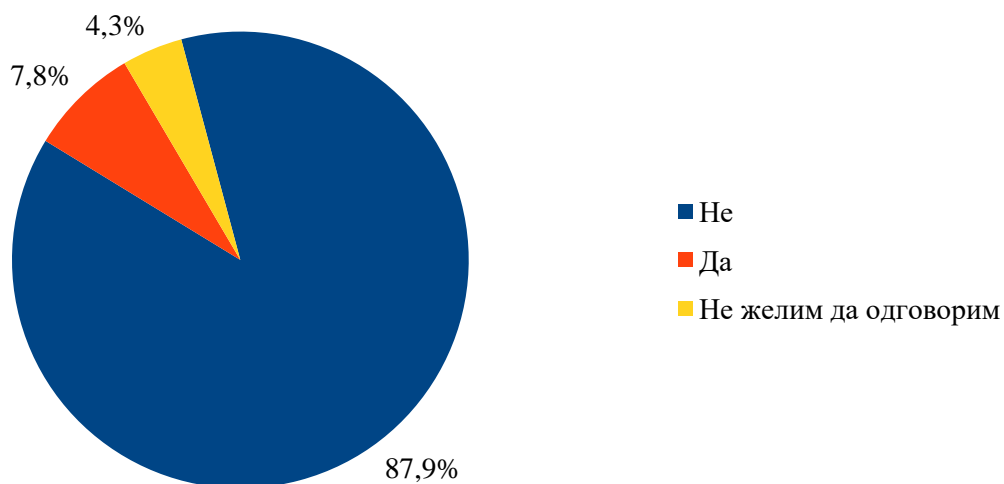
- Пошто сам положио испит сазнао сам да се преко техничког лица (чистачице) купују испити код неких професора на Медицинском факултету
- Знам тачно ко колика тарифа за који испит и сви ћуте о томе јер уколико неко сазна да сте „друкара“ нећете завршити факултет
- Мислим да је општепозната цена за полагање неког испита. Током ове године било је доста случајева и тога су сви свесни. После испита из анатомије (који сам пао) професор ми је дао визиткарту са својим бројем телефона, уз савет да му се јавим ако желим озбиљан рад и пролаз на испиту
- У питању је био испит на првој години медицине, конкретно анатомија, који нисам до тог тренутка положила, а ближио се октобарски испитни рок. Добијала сам предлоге да платим испит што од других студента, познаника, што од саме професорке коју сам на крају извукла са речима: „Да ли желите да се мало договоримо за оцену?“
- Знају се тарифе и људи који су платили - нуде колегама да и њима „среде“
- Више купљених испита него истински положених, постало је уобичајено и нормално да испит није купио само онај који није имао прилику и још три „будале“ које уче јер мисле да тако треба
- Редовно се дешава
- "Спремања" и "консултације" које се наплаћују, било да су код асистената/професора у кабинету или код њих кући

Код питања да ли им је током студија неко од запослених на факултету (из реда наставног или ненаставног особља) тражио мито, анкетирани студенти дали су следеће одговоре (Графикон 9):

- 87,9% одговорило је да није лично имало такво искуство;
- 7,8% (82 анкетираних) одговорило је да су имали прилику да се сусретну са таквим запосленима;
- 4,3% није желело да да одговор.

Графикон 9

Да ли Вам је током студија неко од запослених на факултету (из реда наставног или ненаставног особља) тражио мито

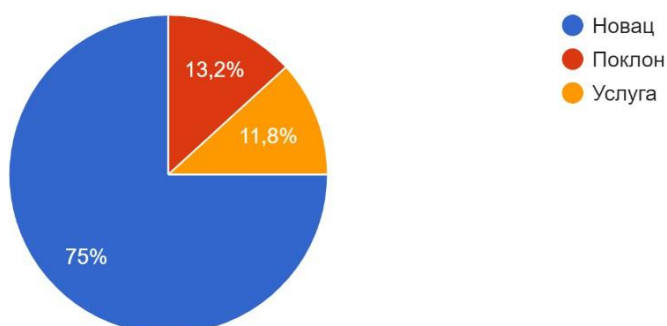

На питање која врста мита је од њих захтевана, одговорило је 69 од 82 анкетираних који су потврдили да им је мито тражен. Добијени су следећи одговори (Графикон 10):

- 75% оних који су одговорили навело је да им је тражен новац;
- 13,2% навело је поклон као облик мита;
- 11,8% навело је услугу као облик мита.

Графикон 10

Уколико је одговор на претходно питање "Да", одговорите о којој врсти мита се ради?
68 одговора

На питање „Уколико је одговор на претходно питање ‚поклон‘ или ‚услуга‘, опишите о каквом поклону или услузи је реч?“ дато је 68 описних одговора. Неки од њих били су следеће садржине:

- Непристојна понуда
- Новац у одређеном износу да би испит сигурно био положен
- Професор тражио да идемо на пиће
- Тражена су административна и законска олакшања у поступцима легализације имовине у власништву члана наставног особља
- Господин из студентског одсека рекао ми је да се за „хвала“ ништа не може купити и да бих могао виски да му донесем кад га већ толико гњавим
- Пиће, бомбоњере, кафа, оловка, карте за концерт Бајаге
- Виски
- Услуга сексуалне природе
- Да закажем лекарски преглед код мог оца
- Парфем
- Било је дискретно али врло јасно - постоји начин да се реши проблем али то кошта
- „Ти би, синко, могао да донесеш бар бомбоњеру за овај пос'о“ (код издавања неке потврде)
- 500 евра
- Одлазак на ручак
- Очекивало се да донесем било шта на консултације, и пошто нисам, нису ми одржане

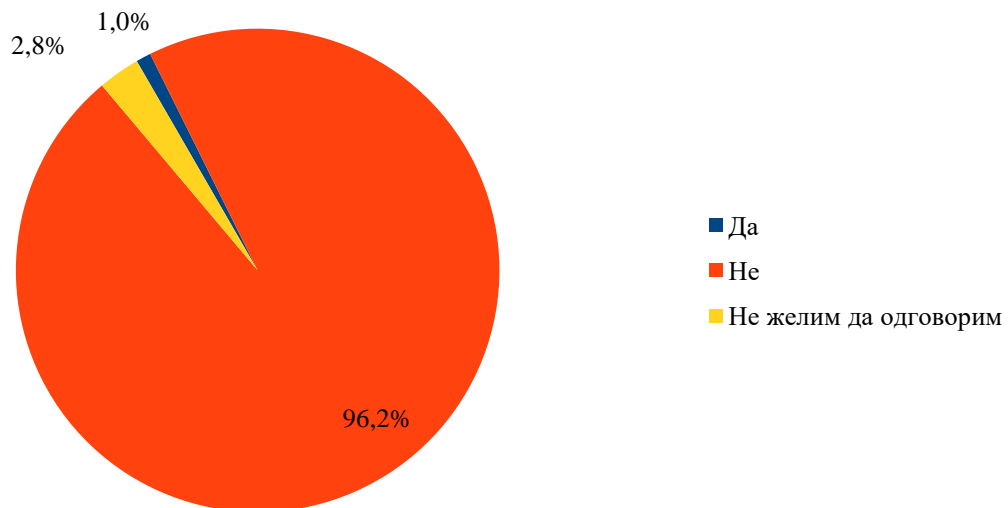
- Није наставном кадру странао ни тражење плаћања рачуна за инфостан како би студент имао увид у колоквијум и томе слично.
- Да ли је позив на сексуални однос услуга или поклон?

Одговори на питање о личној умешаности самих студената у корупцију на факултету нуђењем мита били су дистрибуирани у следећим процентима (Графикон 11):

- 96,2% анкетираних одговорило је да нису понудили мито запосленима на факултету;
- 1% анкетираних одговорио је да је нудио мито запосленима на факултету ради остваривања неких погодности у вези са студирањем;
- 2,8% анкетираних није желело да одговори на то питање.

Графикон 11

Да ли сте током студирања понудили мито запосленом на факултету?

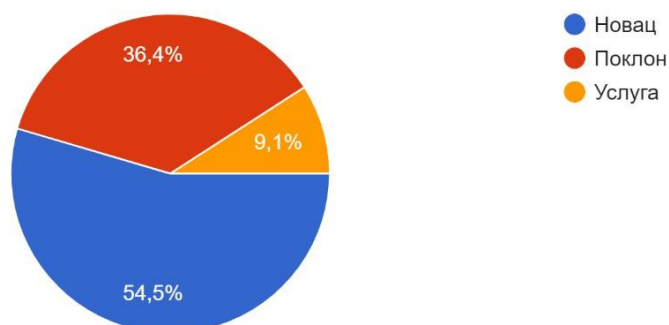
За врсту мита коју су анкетирани нудили запосленима на факултету, понуђено је 11 одговора (Графикон 12):

- 6 као облик мита навело је новац;
- 4 као облик мита навело је поклон;
- 1 као облик мита навео је услугу.

Графикон 12

Уколико је одговор на претходно питање "Да", одговорите о којој врсти мита се ради?

11 одговора

На питање јесу ли током студирања подмитили неког запосленог на факултету, анкетирани су одговорили на следећи начин (Графикон 13):

- 96,4% одговора било је да нису подмићивали запослене на факултету;
- 2% анкетираних дало је потврду подмићивања запослених на факултету;
- 1,6% анкетираних није желело да одговори на питање.

Графикон 13

Да ли сте током студирања подмитили запосленог на факултету?

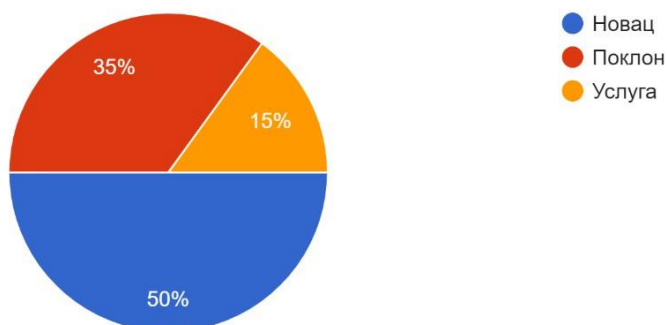

Од 1052 анкетираних 21 испитаник, односно 2%, изјаснио се да је дао мито запосленима на факултету. Двадесеторо њих одговорило је на питање о којој врсти мита се радило (Графикон 14), тако што је 10 њих као врсту мита навело новац, 7 је одговорило да је дало поклон, док је троје анкетираних одговорило да је дало (пружило) услугу.

Графикон 14

Уколико је одговор на претходно питање "Да", одговорите о којој врсти мита се ради?

20 одговора

На питање за какву услугу/погодност су дали мито, уколико су током студирања подмитили запосленог на факултету, уз могућност давања више одговора, одговорило је 46 анкетираних (Графикон 15):

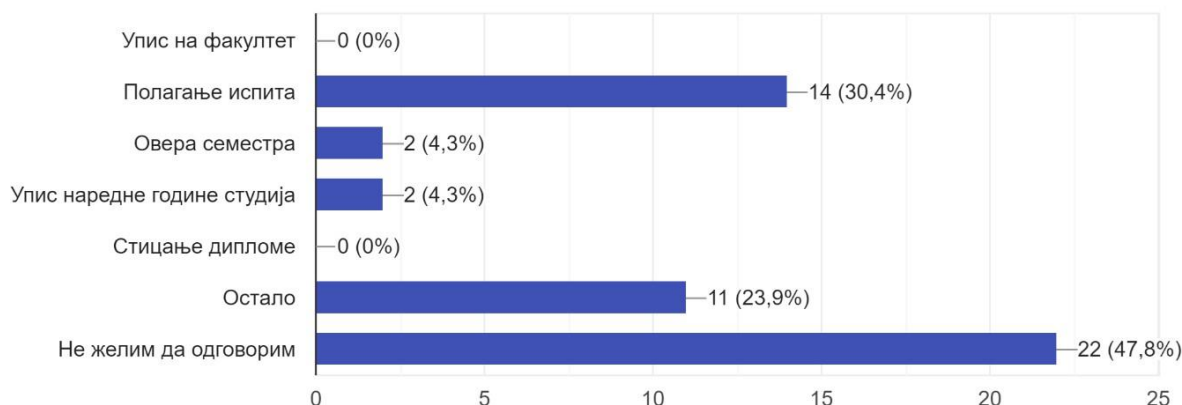
- 22 анкетираних није желело да одговори о каквој погодности односно услузи је реч;
- 14 анкетираних одговорило је да је подмићивало због полагања испита;
- 11 анкетираних као разлог подмићивања навело је „остало”.

Нико од анкетираних као разлог подмићивања није навео упис на факултет или стицање дипломе.

Графикон 15

Уколико сте током студирања подмитили запосленог на факултету, за какву услугу/погодност сте дали мито?

46 одговора

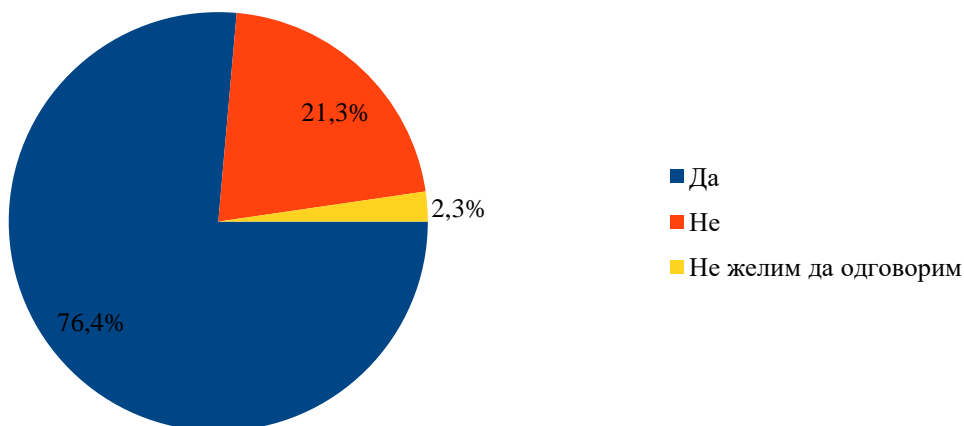

На питање да ли су анкетирани чули за некога ко је помоћу мита положио испит, стекао диплому или остварио погодност на било ком факултету Универзитета у Београду, одговорили су сви из узорка – дато је 1052 одговора. Одговори су дистрибуирани на следећи начин (Графикон 16):

- 76,4% од укупног узорка одговорило је да је чуло за студента/студенткињу који су помоћу мита положили испит, стекли диплому или остварили погодност;
- 21,3% од укупног узорка одговорило је да није чуло за такве студенте/студенткиње;
- 2,3% од укупно анкетираних није желело да одговори на наведено питање.

Графикон 16

Да ли сте чули за некога ко је помоћу мита положи испит, стекао диплому или остварио другу погодност на било ком факултету Универзитета у Београду?

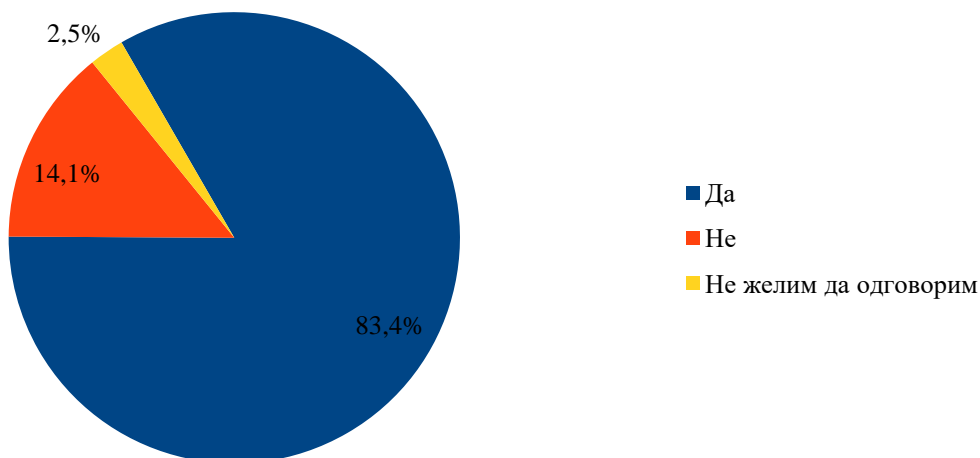

На питање да ли лично познају неког студента/студенткињу ко је на неком факултету Универзитета у Београду положио испит на други недозвољени начин (преписивањем, коришћењем „бубица”, тиме што је друго лице полагао испит за њега и сл.), анкетирани су одговорили на следећи начин (Графикон 17):

- 83,4% укупног узорка одговорило је да таква лица познаје;
- 14,1% укупног узорка одговорило је да таква лица не познаје;
- 2,5% анкетираних није желело да одговори на наведено питање.

Графикон 17

Познајете ли некога ко је положио испит на неком од факултета Универзитета у Београду на други недозвољени начин?

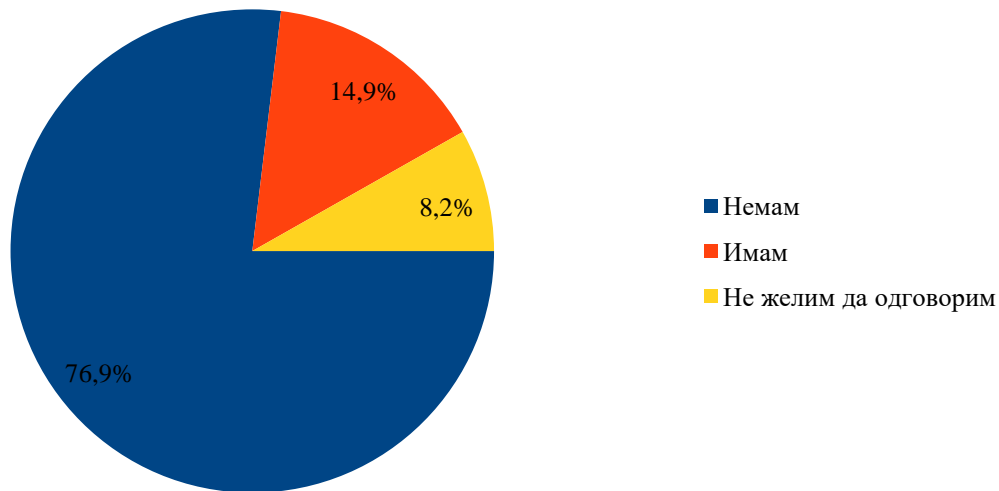

Што се тиче питања да ли анкетирани имају сазнања да се на њиховом факултету може купити диплома, на које је одговорило свих 1052 из узорка, одговори су дистрибуирани на следећи начин (Графикон 18):

- 76,9% анкетираних одговорило је да нема таква сазнања;
- 14,9% анкетираних одговорило је да има таква сазнања;
- 8,2% није желело да одговори на питање.

Графикон 18

Имате ли сазнања да се на Вашем факултету може купити диплома?

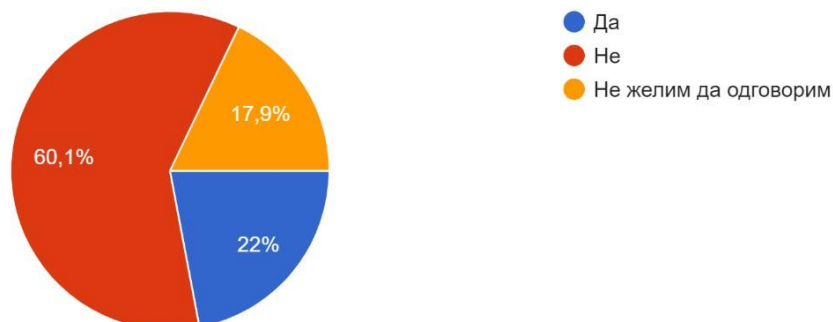
Одговори на питање да ли знају за неки такав случај, углавном су пратили дистрибуцију претходних одговора, с тим што је дато укупно 218 одговора (Графикон 19):

- 60,1% датих одговора било је негативно;
- 22% датих одговора било је позитивно;
- 17,9% оних који су приступили одговарању није желело да одговори на питање.

Графикон 19

Уколико је одговор на претходно питање "Да", знате ли за неки конкретан случај на Вашем факултету?

218 одговора

2.3. Одговори везани за реакцију анкетираних на корупцију

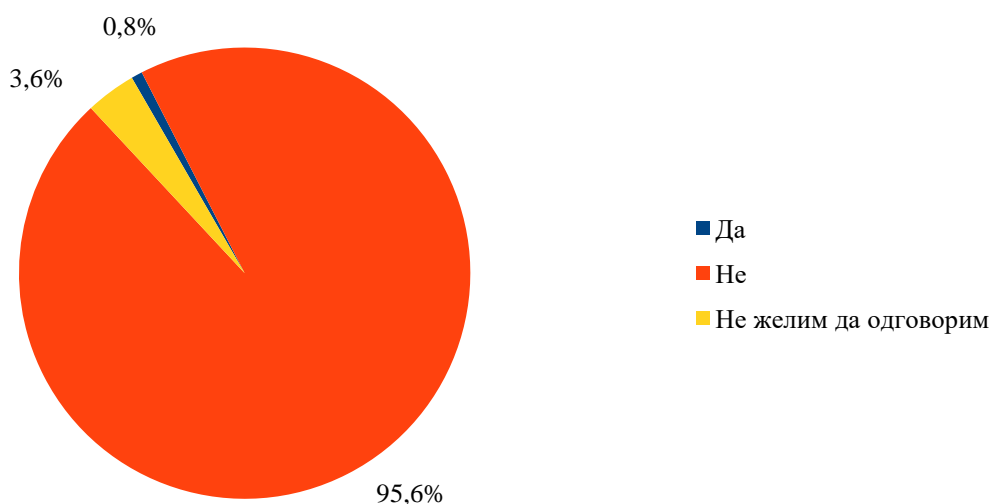
Упитник је садржао и питања која се тичу реакције студената/студенткиња из узорка на коруптивне радње на њиховим факултетима, односно да ли су већ пријављивали корупцију на свом факултету/Универзитету, каква су искуства имали у вези са пријављивањем, те да ли би у будућности пријавили корупцију на свом факултету / Универзитету.

На питање да ли су до сада пријављивали коруптивно понашање на свом факултету или на Универзитету, одговорили су сви из узорка. Дати одговори дистрибуирани су на следећи начин (Графикон 20):

- 95,6% (1006) одговорило је да нису пријављивали корупцију на факултету или Универзитету;
- свега 0,8% (9 испитаника) из узорка одговорило је да је пријављивало корупцију на факултету или Универзитету;
- 3,6% испитаника није желело да одговори на постављено питање.

Графикон 20

Да ли сте до сада пријављивали коруптивно понашање на Вашем факултету или Универзитету?

Анкетирани који су пријавили корупцију, навели су коме су пријављивали коруптивна понашања.

- Професорки
- Шефу катедре
- Декану и професорима
- Покушала сам да укажем на невалидан начин рада професора
- Пошто случајева није било мало, у више наврата сам пријављивала случајеве изнуђивања приватних часова професорима са катедре који су ми водили практичну наставу и шефу катедре, док смо једном нуђење мита за испит пријавили и деканату
- Одређеним професорима, али то није било прихваћено

- Не знам ни коме би то могло да се пријави
- Једном професору на првој години
- Ишао сам у Ректорат, писао мејлове Универзитету неколико пута и све је било заташкано

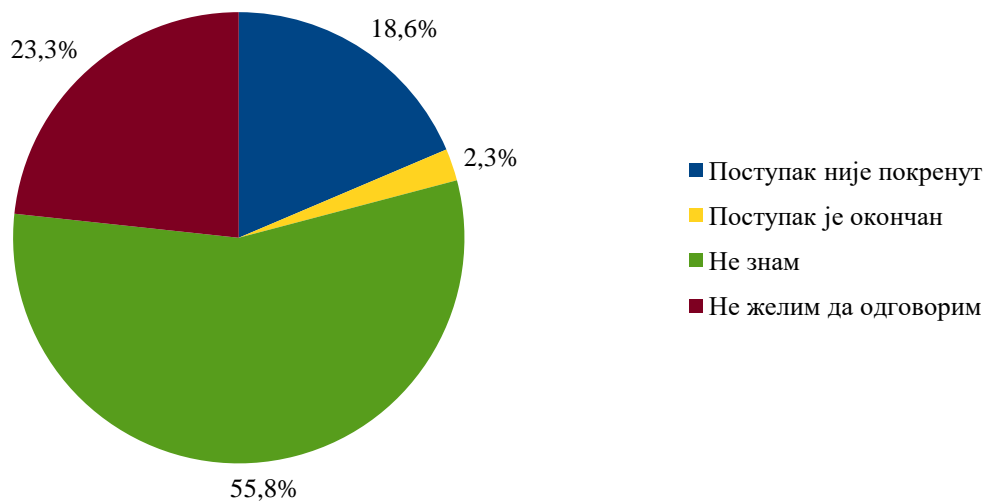
Један одговор опонирао је осталима, али је значајан јер указује на недовољну информисаност студената о томе коме све могу пријавити корупцију на факултету (**Одговор је не, али имам питање за вас - Коме тачно да пријавимо такве ситуације? Кадија те тужи, кадија ти суди!**):

На питање „Уколико сте пријавили коруптивно понашање на Вашем факултету или Универзитету, какав је исход пријаве?“ дато је 43 одговора (Графикон 21). Може се претпоставити да је одговор дао и један број оних који су се определили за опцију „не желим да одговорим“. Од тог броја:

- 55,8% одговорило је да не зна какав је исход поступка;
- 23,3% није желело да одговори на питање;
- 18,6% одговорило је да поступак није покренут;
- Свега 2,3% одговорило је да је поступак окончан.

Графикон 21

Уколико сте пријавили коруптивно понашање на Вашем факултету или Универзитету, какав је исход пријаве?

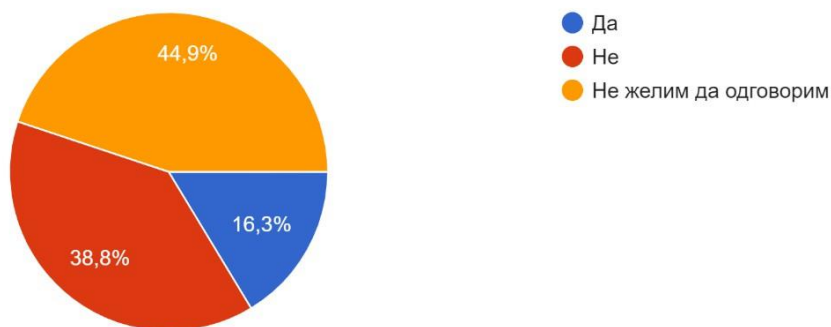
На питање да ли су као „узбуњивачи“ трпели последице након пријављивања коруптивних активности на свом факултету или Универзитету дато је 49 одговора. Дати одговори дистрибуирани су на следећи начин (Графикон 22):

- 44,9% оних који су приступили одговарању није желело да одговори на питање;
- 38,8% оних који су приступили одговарању одговорило је да није имало последице;
- 16,3% оних који су приступили одговарању одговорило је да је трпело последице.

Графикон 22

Уколико сте пријавили коруптивно понашање на Вашем факултету или Универзитету, да ли сте због тога трпели последице?

49 одговора

На питање „Уколико је одговор на претходно питање ‚Да‘, коју врсту последица сте трпели?“ дати су следећи одговори:

- Имала сам проблема с полагањем одређеног испита који је уследио после пријаве.
- Нефер понашање наведених професора и психичка торура коју је тешко препричати али свакако није страна тим људима.
- Психичко малтретирање
- Претње

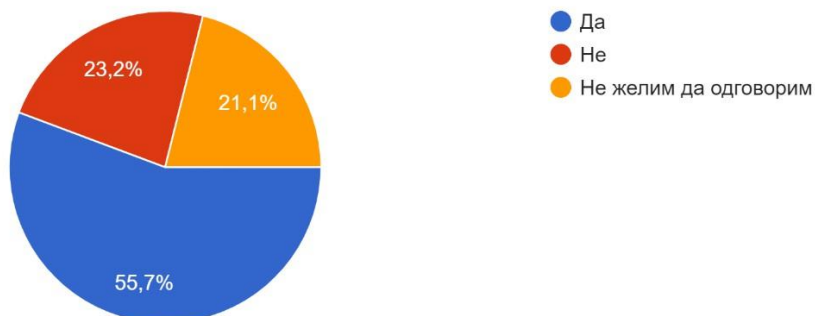
Дистрибуција одговора на питање да ли би студенти/студенткиње у будућности пријавили коруптивно понашање на свом факултету одвијала се на следећи начин: Дато је укупно 1052 одговора (Графикон 23), од чега:

- 55,7% узорка одговорило је да би пријавило будућа коруптивна понашања;
- 23,2% одговорило је да таква понашања ни у будућности не би пријављивало;
- 21,1% није желело да одговори на питање.

Графикон 23

Да ли бисте пријавили коруптивно понашање на Вашем факултету у будућности?

1.052 одговора

На питање коме би поднели пријаву за коруптивно понашање уколико би се на такав корак одлучили, одговор је дало 620 студената/студенткиња, односно 58,9% од целог узорка. (Графикон 24).

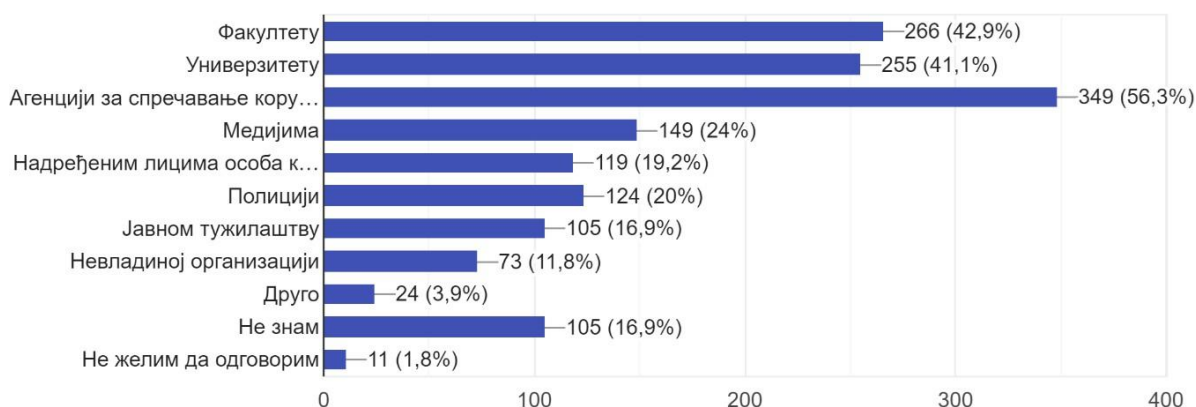
Њихови одговори⁸ дистрибуирани су на следећи начин:

- 56,3% (349 одговора) од оних који су одговорили на наведено питање пријаву би поднело Агенцији за спречавање корупције;
- 42,9% (266 одговора) пријаву би поднело факултету;
- 41,1% (255 одговора) пријаву би поднело Универзитету;
- 24,0% (149 одговора) пријаву би поднело медијима;
- 20,0% (124 одговора) пријаву би поднело полицији;
- 19,2% (119 одговора) пријаву би поднело лицима надређеним лицу које чини коруптивне активности;
- 16,9% (105 одговора) пријаву би поднело јавном тужилаштву;
- 16,9% (105 одговора) не зна коме би поднело пријаву;
- 11,8% (73 одговора) пријаву би поднело невладиној организацији;
- 3,9% (24 одговора) пријаву би поднело неком другом изван понуђених опција;
- 1,8% (11 одговора) није желело да одговори на питање.

Графикон 24

Уколико је одговор на претходно питање "Да", коме бисте поднели пријаву?

620 одговора

На питање који је орган на факултету њиховог студирања надлежан за поступање по пријави корупције, уз могућност истовременог давања више одговора, дати су следећи одговори (Графикон 25):

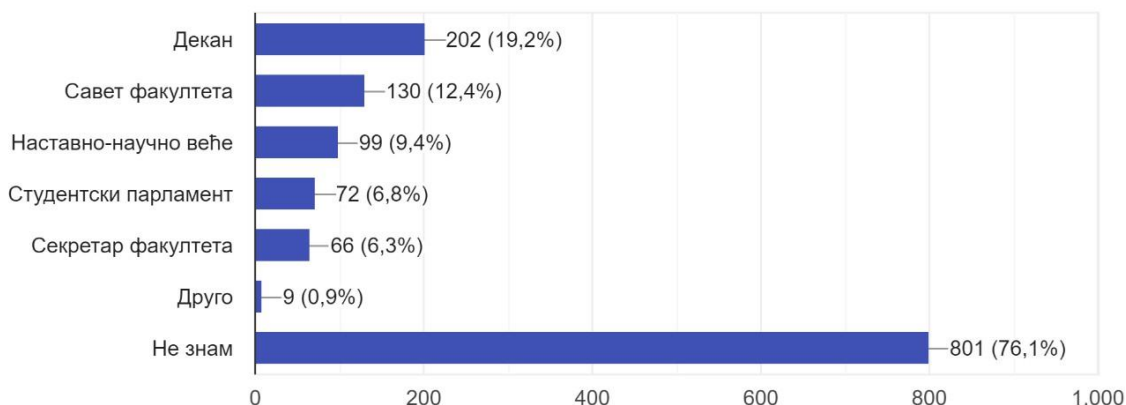
- 76,1% (801 одговор) одговорило је да не зна;
- 19,2% (202 одговора) одговорило је да је надлежан декан факултета;
- 12,4% (130 одговора) одговорило је да је надлежан Савет факултета;
- 9,4% (99 одговора) одговорило је да је надлежно Наставно-научно веће;
- 6,8% (72 одговора) одговорило је да је надлежан Студентски парламент;
- 6,3% (66 одговора) одговорило је да је надлежан секретар факултета;
- 0,9% (9 одговора) навело је да је одговоран неко други ван понуђених опција.

⁸ За одговоре на ова питања у упитнику је дата опција истовременог давања више одговора.

Графикон 25

Који орган на Вашем факултету је надлежан за пријаву корупције?

1.052 одговора

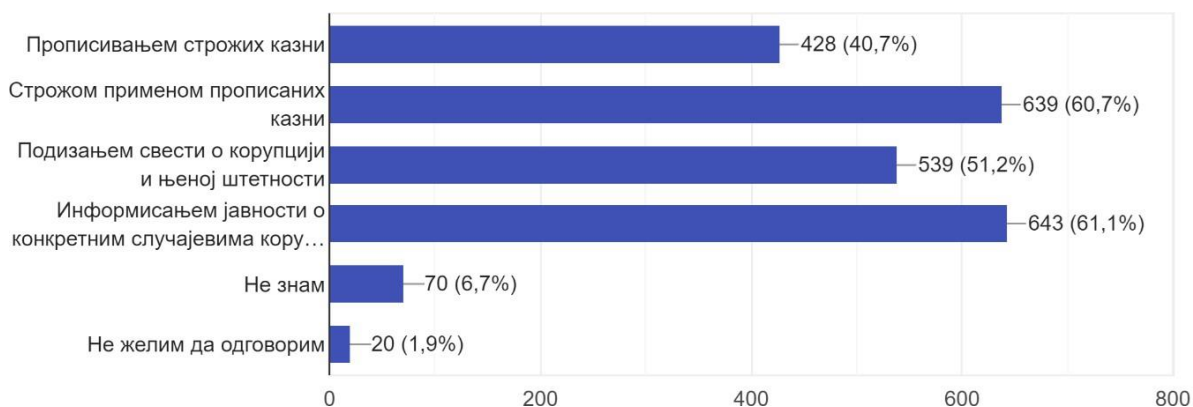
На постављено питање којим би методама требало сузбијати корупцију на факултетима, односно Универзитету, уз могућност истовременог давања више опција, одговори су дистрибуирани на следећи начин (Графикон 26):

- 61,1% (643 одговора) од укупног узорка заложило се за веће информисање јавности о конкретним случајевима корупције;
- 60,7% (639 одговора) заложило се за строжу примену прописаних казни;
- 51,2% (539 одговора) заложило се за подизање свести о штетности корупције;
- 40,7% (428 одговора) заложило се за прописивање строжих казни;
- 6,7% (70 одговора) није знало коју би методу могло да примени.

Графикон 26

По Вашем мишљењу, којим методама би требало сузбијати корупцију на Вашем факултету, односно Универзитету?

1.052 одговора

2.4. Перцепција улоге Универзитета и факултета студирања у суочавању са корупцијом и њеним сузбијањем

У ову групу питања спадају питања о информисаности студенткиња и студената о постојању кодекса понашања на факултетима студирања, односно о познавању садржине таквих аката, као и сет питања која се односе на ниво поверења студенткиња

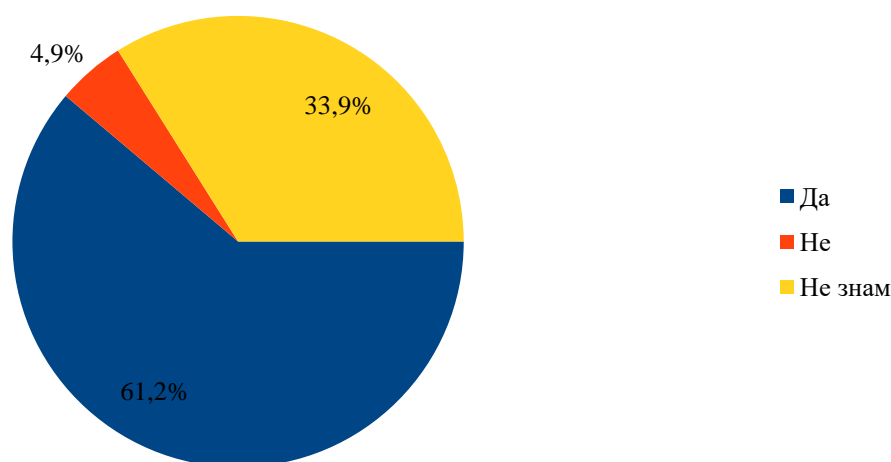
и студената у органе факултета њиховог студирања, односно у органе Универзитета у вези са суочавањем са корупцијом и механизмима сузбијања корупције.

Поводом питања везаног за информисаност студенткиња и студената о постојању кодекса понашања, етичког кодекса или сличног акта који уређује правила понашања наставника и студената факултета у спровођењу наставе и у процесу оцењивања студената остварена је следећа дистрибуција одговора (Графикон 27):

- 61,2% анкетираних студената и студенткиња (готово 2/3 узорка) одговорило је да је упознато са тим да на факултету њиховог студирања постоји кодекс понашања, етички кодекс или други сличан акт који уређује правила понашања наставника и студената факултета у спровођењу наставе и у процесу оцењивања студената;
- 33,9% анкетираних студената и студенткиња (1/3 узорка) одговорило је да не зна за постојање таквог акта;
- 4,9% анкетираних студената и студенткиња одрекло је да на факултету њиховог студирања постоји такав акт.

Графикон 27

Да ли на Вашем факултету постоји кодекс понашања наставника и студената, етички кодекс или други сличан акт

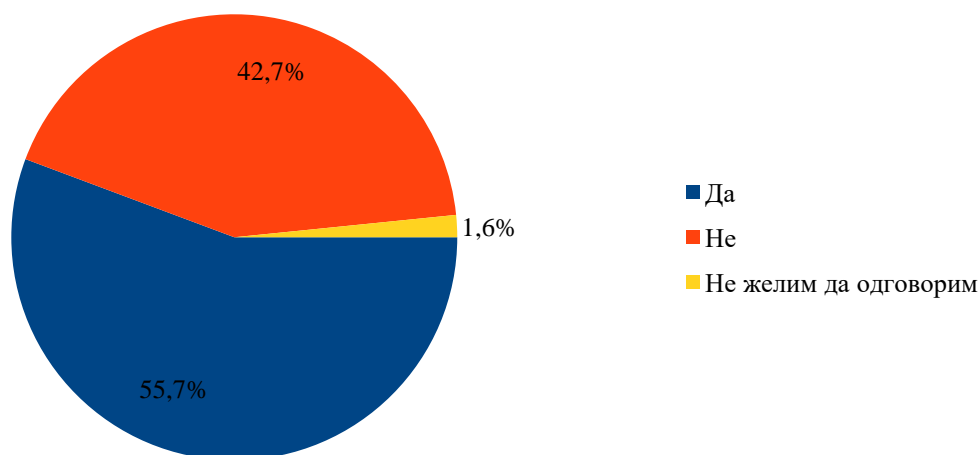

Када је реч о питању да ли су анкетирани студенти и студенткиње упознати са садржином етичког кодекса или другог сличног акта који уређује правила понашања наставника и студената факултета у спровођењу наставе и у процесу оцењивања студената, на то питање дато је укупно 668 одговора (што је 63,5% тј. готово 2/3 укупног узорка). Ови одговори дистрибуирани су на следећи начин (Графикон 28):

- 55,7% студената и студенткиња који су дали одговор изјаснило се да је упознато са садржином таквог акта;
- 42,7% студената и студенткиња који су дали одговор изјаснило се да није упознато са садржином таквог акта;
- 1,6% студената и студенткиња се изјаснило да не жели да одговори на наведено питање.

Графикон 28

Уколико је одговор на претходно питање „Да”, да ли сте упознати са садржајем тог акта?

Ниво поверења анкетираних студенткиња и студената у органе Универзитета, односно органе факултета њиховог студирања, на основу питања: „Који је ниво поверења у органе Вашег факултета, односно Универзитета у погледу суочавања са корупцијом и њеним сузбијањем?” оценило је свих 1052 чланова узорка. Анкетирани су своје поверење у органе Универзитета, односно факултета студирања ценили оценама од 0 до 9, а њихови одговори дистрибуирани су на следећи начин (графикони 29а – 29к):

А) Одговори анкетираних студената о поверењу у ректора⁹ могу се груписати у три групе¹⁰ одговора (прва група: нимало или веома мало поверења – оцене 0 до 3; друга група: делимично или умерено поверење – оцене 4 и 5; трећа група: доста или потпуно поверење – оцене 6 до 9), а дистрибуирани су у следећим процентима:

- 13,1% анкетираних дало је одговор да уопште нема поверења у суочавање ректора Универзитета са корупцијом и његове активности на сузбијању корупције на Универзитету;
- следећих 6,2% анкетираних своје поверење у ректора оценило је оценом 1 – њихово поверење у деловање тог органа Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету је минимално;
- 7,9% анкетираних је своје поверење у деловање ректора Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету оценило оценом 2;
- 9,5% анкетираних студенткиња и студената је активностима ректора Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету дало оцену 3.

Дакле, 36,7% анкетираних уопште нема или има јако мало поверења у деловање ректора Универзитета у погледу сузбијања корупције на Универзитету;

⁹ Од 1. октобра 2021. године на дужност је ступио нови ректор Универзитета у Београду.

¹⁰ Стратификовање група одговора опредељено је од стране реализатора истраживања у току поступка анализе прикупљених резултата.

- 12,8% анкетираних своје поверење у рад ректора на сузбијању корупције на Универзитету оценило је оценом 4;
- 18,6% анкетираних своје поверење у рад ректора на сузбијању корупције на Универзитету оценило је оценом 5.

Дакле, 31,4% анкетираних има делимично или умерено поверење у деловање ректора у вези са сузбијањем корупције на Универзитету.

Доста поверења или потпуно поверење у рад ректора на сузбијању корупције на Универзитету има укупно 31,9% анкетираних, при чему се 7% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у деловање ректора (Графикон 29а).

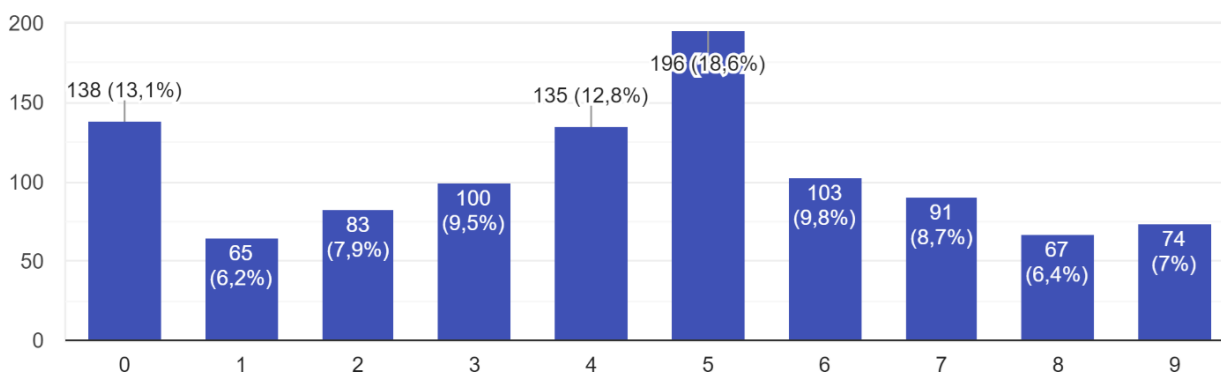
Однос три групе одговора је готово равномерно распоређен отприлике на по 1/3 анкетираних, с тим што проценат анкетираних који уопште немају поверења или имају мало поверења у активности ректора односи превагу за око 5% у односу на друге две групе.

Истиче се, међутим, однос анкетираних који немају нимало поверења (13,1%) према анкетираним студенткињама и студентима који имају потпуно поверење (7%).

Графикон 29а

Ректор

1.052 одговора

Б) Одговори анкетираних студената и студенткиња о поверењу у ректорски колегијум дистрибуирани су у приближно сличним процентима у односу на одговоре који се односе на поверење у самог ректора Универзитета (Графикон 29б), што је разумљиво с обзиром на чињеницу да ректорским колегијумом руководи сам ректор Универзитета.

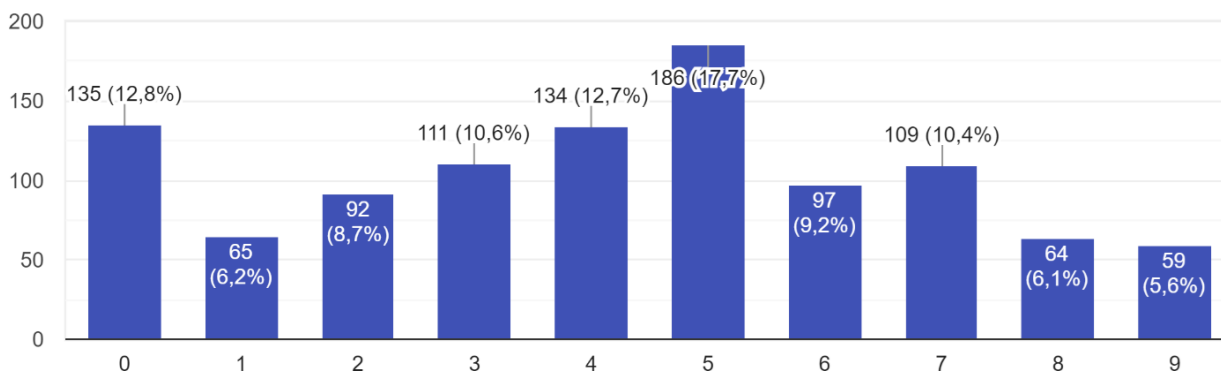
- 38,3% анкетираних изјаснило се да нема нимало или има веома мало поверења у деловање ректорског колегијума, при чему 12,7% од укупног узорка у деловање ректорског колегијума уопште нема поверења;
- 31,4% анкетираних има делимично или умерено поверење у деловање ректорског колегијума у вези са сузбијањем корупције на Универзитету (процент ових одговора поклапа се са процентом одговора датих о поверењу ректора);

- 31,3% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад ректорског колегијума, при чему се 5,6% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у деловање ректорског колегијума.

Графикон 29б

Ректорски колегијум

1.052 одговора

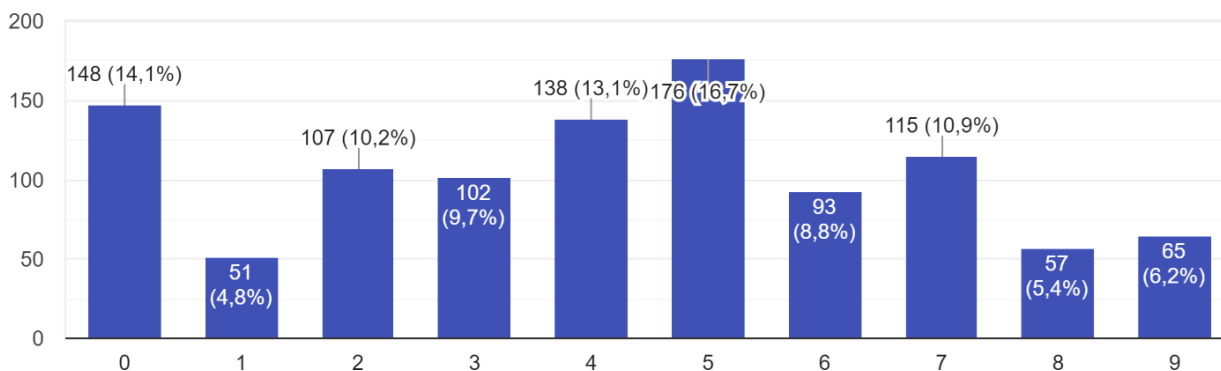
В) *Активности Савета Универзитета* (Графикон 29в) оцењене су на следећи начин:

- 38,8% анкетираних изјаснило се да нема нимало или има мало поверења у активности Савета Универзитета у погледу сузбијања корупције на Универзитету, при чему се 14,1% анкетираних изјаснило да у рад Савета Универзитета нема нимало поверења;
- 29,8% анкетираних изјаснило се да у рад овог тела има делимично, односно умерено поверење;
- 31,4% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад наведеног тела, при чему се 6,2% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у рад Савета Универзитета.

Графикон 29в

Савет Универзитета

1.052 одговора

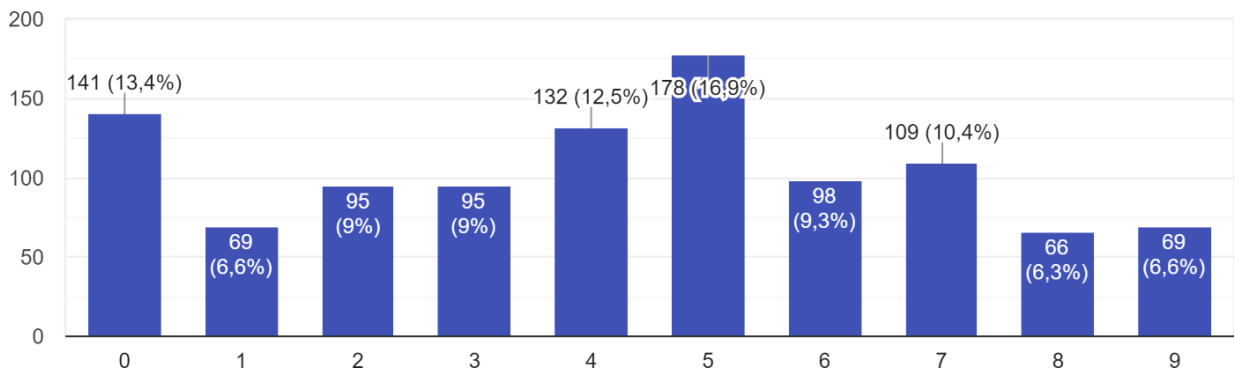

Г) Дистрибуција одговора анкетираних студената код питања о поверењу у рад Сената Универзитета готово је идентична са дистрибуцијом одговора о поверењу у рад Савета Универзитета (Графикон 29г).

Графикон 29г

Сенат Универзитета

1.052 одговора

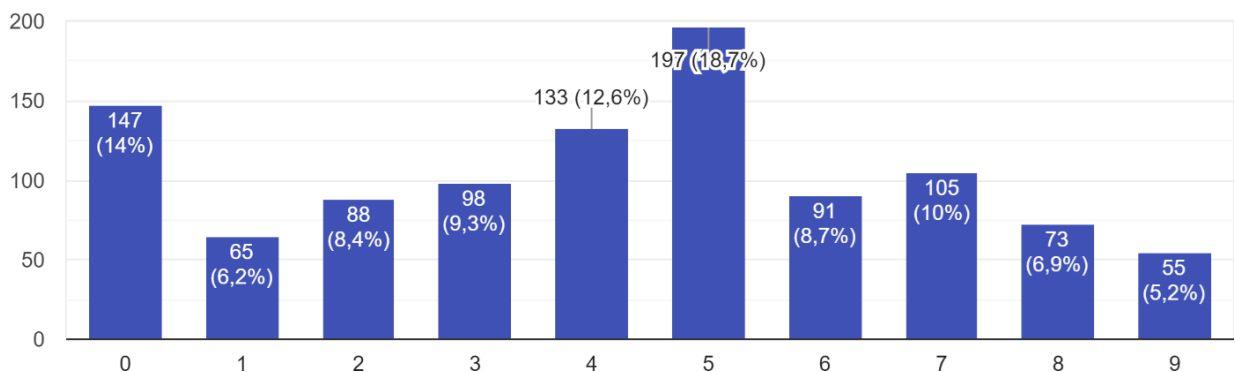
Д) О поверењу у рад Универзитетског омбудсмана (Графикон 29д):

- 37,9% анкетираних студената изјаснило се негативно, при чему се 14% анкетираних изјаснило да у рад Универзитетског омбудсмана нема нимало поверења;
- 31,3% анкетираних изјаснило се да има делимично поверење у рад овог универзитетског органа;
- 30,8% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад Универзитетског омбудсмана, при чему је његовом раду потпуно поверење поклонило 5,2% анкетираних.

Графикон 29д

Универзитетски омбудсман

1.052 одговора

Б) О активностима декана факултета њиховог студирања, анкетирани студенткиње и студенти изјаснили су се на следећи начин (Графикон 29ђ):

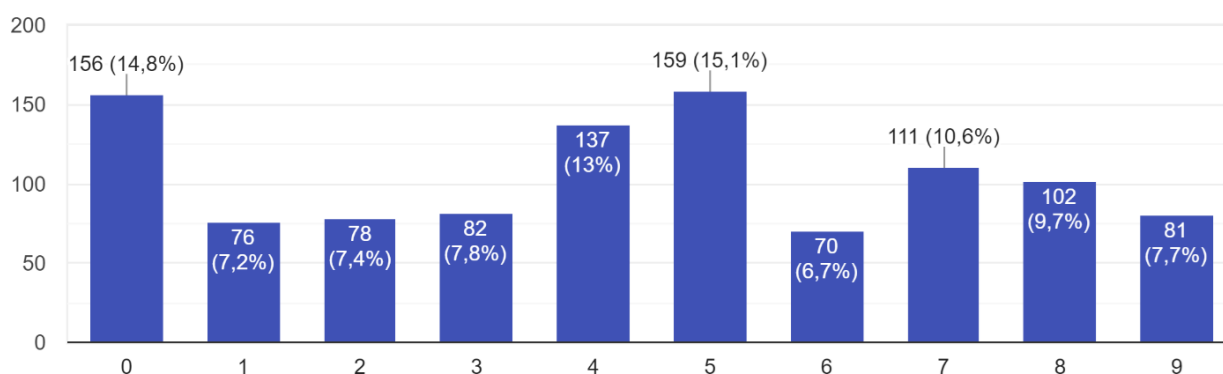
- 37,2% анкетираних или уопште нема или има мало поверења у активности декана својих факултета студирања у вези са сузбијањем корупције на факултетима, при чему 14,8% укупног узорка нема уопште поверења у њихове активности везане за сузбијање корупције на факултетима;
- 28,1% анкетираних има делимично, тј. умерено поверење у активности декана;
- 34,7% анкетираних има доста поверења или потпуно поверење у рад декана на сузбијању корупције на факултетима њиховог студирања, при чему се 7,7% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у њихов рад.

Међутим, код ових резултата вреди издвојити и однос оних студената који у рад декана немају нимало поверења (14% свих анкетираних) према оним студентима који су се изјаснили да у рад декана имају потпуно поверење (7,7% свих анкетираних).

Графикон 29ђ

Декан

1.052 одговора

Е) Што се тиче активности савета факултета (Графикон 29е) резултати су дистрибуирани на следећи начин:

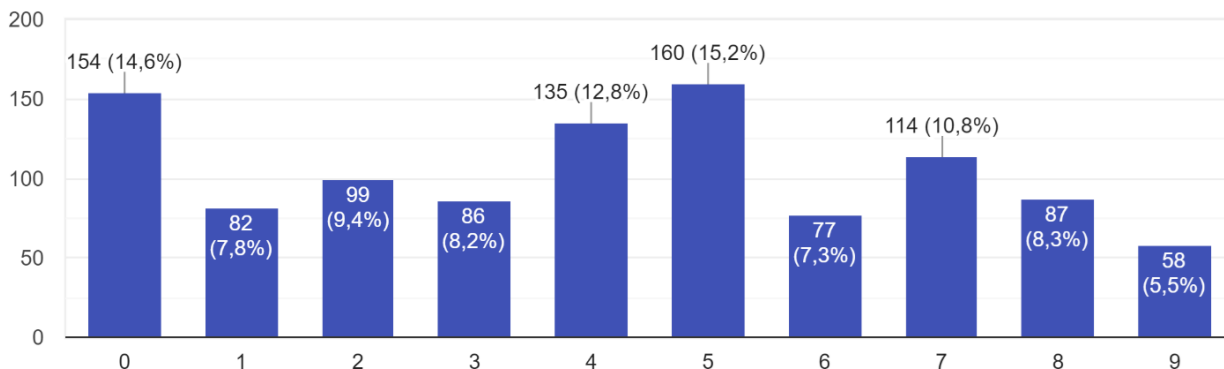
- 40% анкетираних изјаснило се да у активности савета факултета у погледу сузбијања корупције на факултетима њиховог студирања, нема нимало или има веома мало поверења, при чему се 14,6% свих анкетираних изјаснило да нема нимало поверења у рад ових органа;
- 28% анкетираних изјаснило се да има делимично, односно умерено поверења у њихове активности на сузбијању корупције;
- 32% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад ових органа, при чему се 5,5% анкетираних студената и студенткиња изјаснило да има потпуно поверење у рад ових органа.

У вези са наведеним резултатима, запажа се раст укупних негативних одговора (40%) о поверењу у рад савета факултета у односу на негативне одговоре о поверењу у рад декана (37,2%), при чему је проценат одговора који одричу имало поверења у рад наведених органа готово идентичан (14,8% анкетираних нема нимало поверења у декана, према 14,6% анкетираних који нема нимало поверења у рад савета факултета).

Графикон 29е

Савет факултета

1.052 одговора

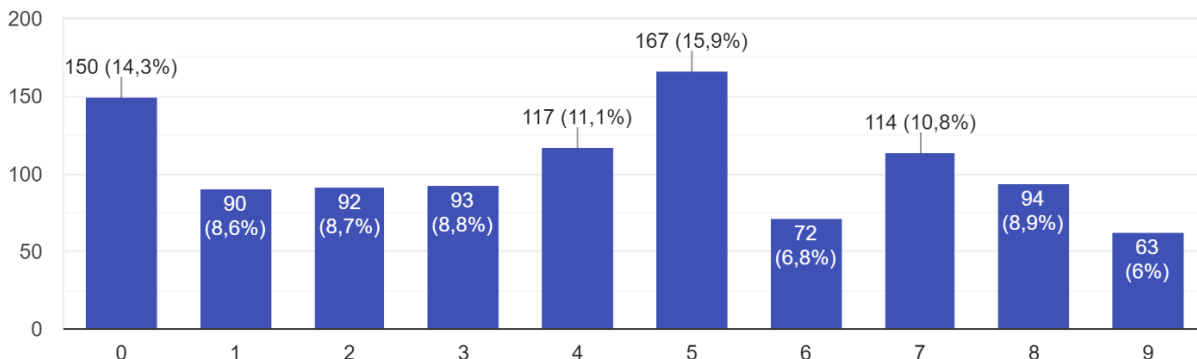
Ж) Кад је реч о *активностима наставно-научних већа* у вези са сузбијањем корупције на факултетима њиховог студирања, о поверењу у рад тих тела, резултати су дистрибуирани на следећи начин (Графикон 29ж):

- 40,4% свих анкетираних изјаснило се негативно, при чему се 14,3% анкетираних изјаснило да нема нимало поверења у рад тих тела;
- 27% анкетираних изјаснило се да има делимично, односно умерено поверење у њихов рад у вези са сузбијањем корупције;
- 32,6% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у деловање ових тела, при чему се 6% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење.

Графикон 29ж

Наставно-научно веће

1.052 одговора

З) *Активности наставног особља на факултетима* у вези са сузбијањем корупције, оцењене су на следећи начин (Графикон 29з):

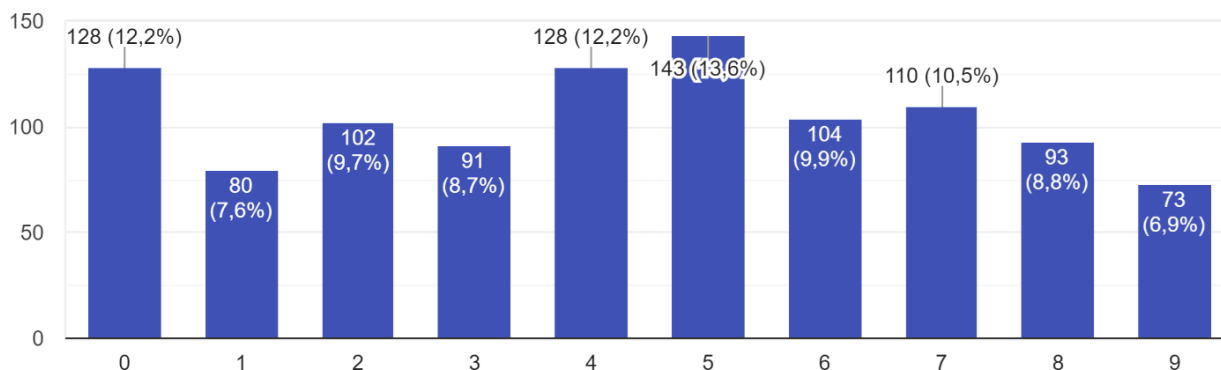
- 38,2% анкетираних студенткиња и студената нема нимало или има веома мало поверења у активности наставног особља везане за сузбијање корупције на факултетима, при чему 12,2% нема нимало поверења у њихове активности;

- 25,8% анкетираних има делимично, односно умерено поверење у активности наставног особља на сузбијању корупције;
- 36% анкетираних има велико или потпуно поверење у активности наставног особља у вези са сузбијањем корупције на факултетима, при чему 6,9% анкетираних има потпуно поверење у њихов рад.

Графикон 29з

Наставно особље

1.052 одговора

И) Поверење које су анкетирани студенти и студенткиње указали *активностима студентских служби на факултетима* њиховог студирања, везано за сузбијање корупције, дистрибуирано је на следећи начин (Графикон 29и):

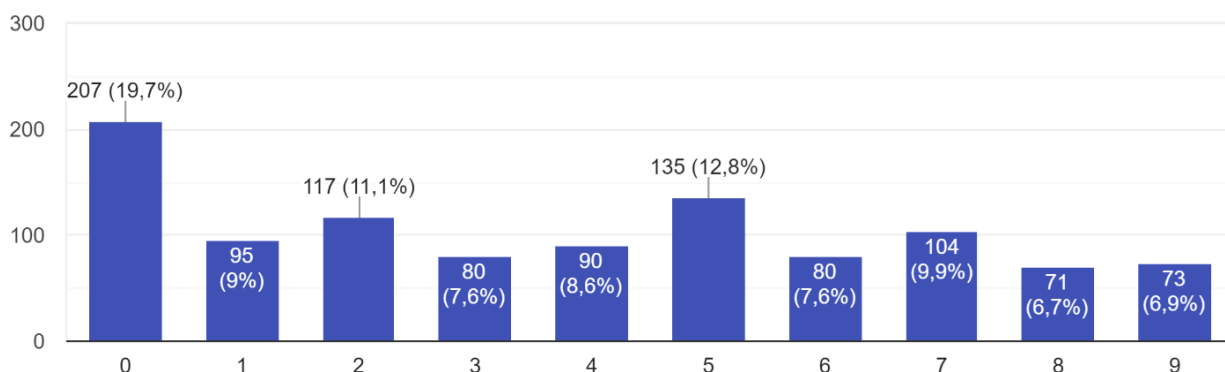
- 47,4% анкетираних студенткиња и студената (готово 1/2 свих анкетираних) нема нимало или има веома мало поверења у активности студентских служби, при чему сваки пети анкетирани нема нимало поверења у рад ових служби (19,7%);
- 21,4% анкетираних има делимично, односно умерено поверење у рад ових служби;
- 31,2% анкетираних има високо или потпуно поверење у рад ових служби, при чему потпуно поверење у њихов рад има 6,9% анкетираних.

При наведеним резултатима, приметна је значајна разлика у односу студената који немају нимало поверења у рад ових служби (19,7% свих анкетираних, односно 1/5), и оних који у рад наведених служби имају потпуно поверење (6,9% анкетираних), што је однос од готово 3:1 у корист оних који немају нимало поверење у рад факултетских служби.

Графикон 29и

Студентска служба факултета

1.052 одговора

Ј) Посебну пажњу привлачи дистрибуција одговора анкетираних студената и студенткиња на питање о њиховом поверењу према студентским парламентима на факултетима њиховог студирања. Дистрибуција одговора извршена је на следећи начин (Графикон 29ј):

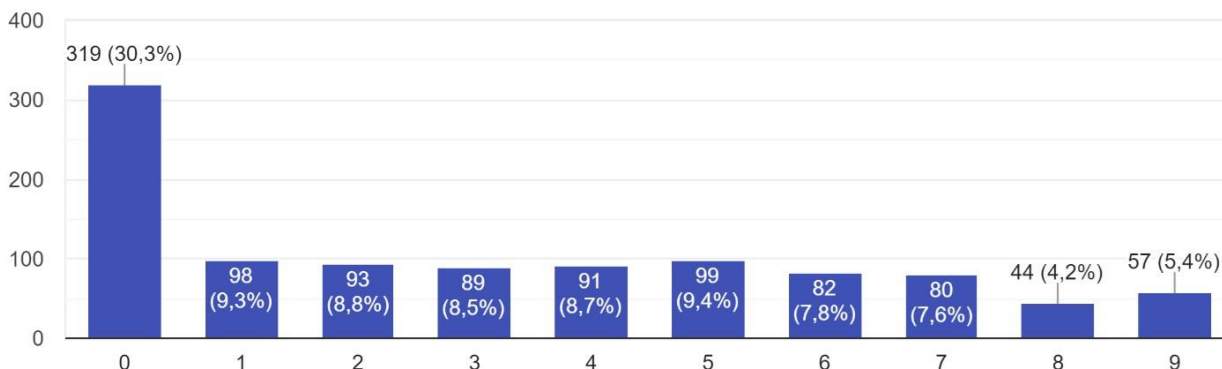
- Чак 56,9% анкетираних изјаснило се да у рад студентских парламената нема нимало или има веома мало поверења, при чему је чак 30,3% анкетираних дало одговор да у рад студентских парламената нема нимало поверења;
- 18,1% анкетираних изјаснило се да у рад студентских парламената има делимично или умерено поверење;
- 25% анкетираних изјаснило се да у рад студентских парламената има високо или потпуно поверење, при чему се за опцију потпуног поверења определило само 5,4% анкетираних.

На овом месту запажа се значајна разлика у броју анкетираних који немају нимало поверења у рад студентских парламената (30,3%) у односу на оне који у рад студентских парламената имају потпуно поверење (5,4%). Њихов однос је готово 6 према 1 у корист оних који у рад студентских парламената немају нимало поверења.

Графикон 29ј

Који је Ваш ниво поверења у Студентски парламент?

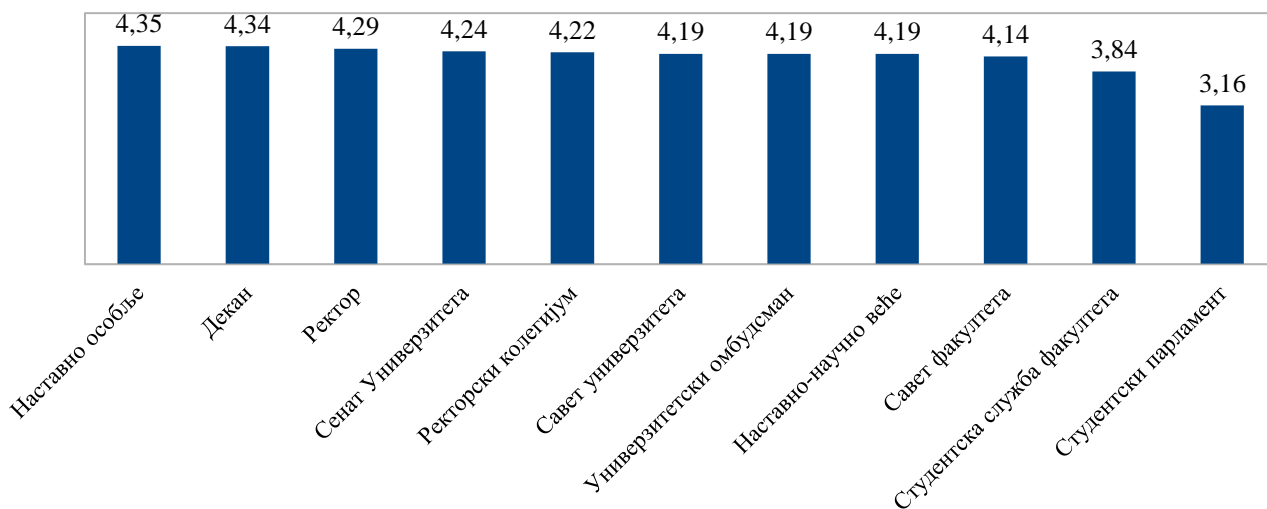
1.052 одговора

Када је реч о поверењу које поједини органи факултета, односно Универзитета уживају код студената у погледу борбе против корупције, скоро сви органи имају приближно исту просечну оцену. Ако изузмемо два најлошије оцењена органа, ова оцена се креће од 4,14 до 4,35. Највећу оцену добили су наставно особље (4,35) и декани (4,34). Убедљиво најлошију оцену имају студентски парламент (3,16) и студентска служба факултета (3,84).

Графикон 29к

Ниво поверења студената у органе факултета, односно Универзитета, у погледу суочавања са корупцијом и њеним сузбијањем

Коментари на анкету

- Мислим да већина студената не зна коме да се обрати, уколико дође до сазнања о коруптивном деловању на факултету, што је проблем, због недовољног информисања.
- Саветујем да се анкета доцније прошири на испитивање могућности дискриминације које нису нужно повезане за конкретне услуге или материјалну добит запослених при Универзитету, већ за „неформалне” инстанце политичке репресије студената на основу њиховог слободног мишљења.
- Браво, коначно да се држава мало позабави овим проблемом
- Хвала вам што сте нам омогућили да искажемо своје (НЕ)поверење које већ годинама гајимо према студентском парламенту.
- Тема о којој треба више говорити, хвала на покренутом истраживању.
- Не знам који је тачно циљ анкете, међутим мислим да се корупцијом, поготово на Универзитету, треба бавити на конкретнији начин. Руку на срце, и ово је нешто. Поздрав и све најбоље.
- Решење овога би било веома просто: За прекршај, професор добија отказ и забрану учествовања у просветној делатности. Такве ствари се не смеју толерисати и за њих не постоји довољно добар изговор.
- Ценио бих када би постојао неки орган на Филозофском факултету који би могао да прикупља коментаре и жалбе студената на поједине курсеве и систем уопште.
- Мислим да је највећи проблем у корупцији институција чија је главна мисија сузбијање и регулисање оваквих типова проблема не само на Универзитету већ у Србији у целисти. У вас имам најмање поверења. Радите боље свој посао, или бар савесно.

- Често пролазим поред Агенције за спречавање корупције на Зеленом венцу, и надам се да ћу, сада када сам свестан њеног рада, моћи да пријавим било какве коруптивне активности које будем приметио, не само на факултету него и у другим местима/институцијама
- Било би добро да се убаце нека питања која се односе на искоришћавање положаја на факултетима.
- Похвално што се бавите овом темом. Мислим да је анкета недовољно специфична и да ћете добити само неку општу слику о ситуацији. Такође велики проблем је, а овде му је посвећени недовољно пажње, преписивање и коришћење недозвољених средстава (а које нису мито) за полагање испита за које не постоји системско решење а веома су распрострањени.
- Занимљива
- Иако на мом факултету нема корупције, ово је апсолутно неопходна и одлична анкета. **СТОП КОРУПЦИЈИ!!!**
- Сматрам да ће ова анкета помоћи у сузбијању корупције на факултетима Универзитета у Београду.
- Надам се да ће резултати убрзо бити објављени. 😊
- Веома лепа анкета и занимљива тема о којој се ретко говори. Мада сматрам да се корупција никада неће искоренити
- Уместо испитивања студената, које је у сваком случају потребно, испитајте много важније личности у овом друштву, јер онда можда неко и стекне поверење у вас као инсититуцију, односно ви будете стекли ауторитет као неко ко се заиста бави проблемима, а не примањем мита/корупције :)
- Веома сам задовољан анкетом, надам се да ће постићи своју сврху
- Станите на пут корупцији на факултетима!
- Хвала вама на могућности да исказемо своје незадовољство органима, пре свега студентским парламентом
- Одлична тема, коначно!
- Заиста бих волео да се напokon стане на пут миту, пре свега због последица које се испољавају чак и након више година.
- Потребно је увести анонимно полагање испита и поново спровести независно испитивање свих који су стекли диплому Медицинског факултета у последњих 15 година од стране страних професора. Опасно је што деца корумпираних професора на Медицинском факултету у Београду која нису ни излазила на испите сада раде на истом том факултету као асистенти и доценти....
- Коначно битна тема, надам се да ће неко прочитати ове одговоре.
- Сматрам да је ова анкета као и све остале у овој држави апсолутно бесмислена. Ова држава и систем су изграђени на корупцији, ако пријавите корупцију неком вишем лицу постоји велика могућност да је и то лице укључено у неки вид корупције (самим тим ништа неће предузети). Свакако ћу увек попунити анкету овакве врсте и показати своје незадовољство.
- Ова анкета је добра идеја, али са обзиром да испите и дипломе купују људи који су богати и чији родитељи имају јак утицај на факултет или на неке чланове факултета, не верујем да ће заправо ишта променити
- Колега из Студентског парламента ми је рекао да је једном момку понуђено 3000 евра да се не би кандидовао за парламент, јер је био видно против поткупљене већине парламента. Такође сам чуо и да постоји снимак тог разговора. 2) Председник

Студентског парламента Медицинског факултета, кога студенти зову Аца Тарапана (пошто богато профитира од организације бруцошијада у клубу „Тарапана”), је 2020/2021 студијске године обновио годину и као такав не би смео да буде члан парламента, а он је председник.

- Надам се да ће коначно нешто овог типа имати стварну сврху. Јер ће нас лечити људи који купују испите. А ми који имамо лошији просек због ових што купују испите бићемо заборављени
- Корупција на целом Универзитету је више него транспарентна. У Србији се образовање о корупцији стиче на факултету, а не знање. Када студирате на једном оваквом универзитету запитате се која је вредност ваше дипломе ако се та диплома стиче на тако невалидан начин. Та диплома постаје онда само папир, а људи са факултета излазе са истим знањем са којим су и дошли на њега.
- Надам се да све ово ипак неће остати искључиво на нивоу истраживања. Иако сам врло скептична по питању будућности високошколског образовања у нашој држави, желим да верујем да ће неко коначно почети озбиљно да се бави овим питањем. Људи који учествују у горе поменутих недозвољених радњама (корупција, мито) свакако да немају довољно срама и самосвести о поступцима које чине. Стога сматрам да би најбоље решење било јавно изношење свих познатих чињеница уз претходно темељно сакупљене доказе, јер је за такве људе једини начин преваспитавања јавна осуда и казна (новчана уз удаљавање са факултета на одређени временски период). Жао ми је што овакви примери, све и да су усамљени, нарушавају углед институције за који се боре многобројни часни и изврсни лекари/професори, као и марљиви студенти који су све постигли захваљујући сопственом труду, а не непотизму или сексуалним услугама.
- Није постављено питање да образложимо зашто нисмо пријављивали корупцију: конкретно на Медицинском факултету у Београду не можете да се информишете како да заштитите студентска и друга права на факултету, а не постоји ни сарадња факултета са студентима. Конкретно, постојала је жеља да се разне непримерене ситуације пријаве, али како наизглед не постоји систем тог типа, а с друге стране су притисци околине да ће нам се „професори светити” изузетно постојани, моје колеге и ја увек идемо линијом мањег отпора и спуштамо главе да само изгурамо школовање. Ови притисци долазе и од других студената, али и самих запослених на факултету како у настави тако и у администрацији и врло често су обојени тоном добронамерних савета. Тако корупција, митоманија, сексуално узнемиравање и злостављање, дискриминација и злоупотребе положаја других врста остају неоткривене и понављају се, јер кад зажмурите за једну ствар, ускоро жмурите и за остале и на крају за све. Медицински факултет у Београду је доспео до задње инстанце.
- На велику жалост, Медицински факултет има злогласну репутацију масовне корупције са којом се директно или индиректно ми студенти сусрећемо. Одређени број студената полаже испите скоро без икаквог труда и на крају такви представљају факултет, што свеукупно доводи до пада угледа и квалитета наставе на медицинском факултету. Приједлог новом декану, који за сада показује изванредне резултате рада и који ужива велико поштовање студената због свог труда и залагања за поправку квалитета наставе и враћања факултета на пиједестал, јесте да спроведе анонимну анкету међу студентима гдје бисмо могли сви да пријавимо нама познате случајеве мита и корупције и да уз то оформи комисију наставника и сарадника и додатно неко тијело студената који би помогли у борби против корупције (нежно је да ти студенти не буду из редова парламента, јер су они скроз неетична организација, која не ужива повјерење условно речено бољих студената).
- Надам се да ће ова анкета и истраживање бити темељ за освешћивање овлашћених особа са циљем сузбијања корупције на Медицинском факултету која на неким катедрама и

код неких професора засигурно представља ругло не само Универзитета већ и земље Србије. Част свим дивним поштеним и моралним професорима Медицинског факултета којих је свакако већина, али ова мањина заиста квари углед једне институције и захтева решење проблема.

- Студенти су сведоци не само корупције у оквиру наставе, већ и у оквиру свакодневног, практичног рада професора са људима.
- Медицински факултет у Београду је од памтивека легло корупције (и многих других ствари), промене морају да буду радикалне и да се дешавају поступно. Дискриминација и корупција су присутне на више нивоа, уколико немате популарно и истакнуто презиме, испадате врло лако на некој од кривина. Да не причамо после о запошљавању које је практично немогуће. Нека свако за почетак, пође од себе. У складу са тим нека се особе које спроводе ово истраживање прво запитају да ли су они ти који су учествовали у неким догађајима којима се бави анкета, јер лично сумњам у то да нису (мада не знам о коме се ради, само се водим класичним лицемерством и двоструким аршинима са којима се сусрећемо свакодневно). Уколико вам је заиста стало да се таквим стварима стане на пут, то је могуће, али морате да будете јако храбри и да правила примените НА СВЕ, без поштеђених.
- Корупције, и продаја/куповина испита на Медицинском факултету постоје... то је јавна тајна и нико ништа не ради против тога.
- УРАДИТЕ НЕШТО ПО ОВОМ ПИТАЊУ!!!!
- Од свих тела факултета, најмање верујем студентском парламенту јер су у директној вези са другим телима и раде само за сопствену корист
- Хвала на интересовању за овај проблем. Поред новца битно је посветити пажњу и овим међуљудским односима где све иде прећутно преко везе, јер се људи знају и ван факултета и срећују све једни другима. Чак и кад приметимо неки такав случај не знамо коме се обратити. А чак и да знамо ко је надлежан за ово, плашили бисмо се да није и он у неком сродству или пријатељским односима са људима које пријављујемо. Онда би све било изигнорисано, а ми бисмо се замерили важним људима. На томе би требало порадити.
- Свака част што на Медицинском факултету имамо прилику да попуњавано ову анкету јер постоји легло корупције и мита што нарушава углед
- Ја сам на докторским студијама и специјализацији али сам дала себи слободу да учествујем у Вашој анкети. Морам признати да ми је жао јер не знам којим органима се особа суочена са корупцијом може обратити. Искрено се надам да ће Ваше истраживање имати последице на сузбијање веома раширене корупције. Велики поздрав и подршка за овај пројекат!!
- Ако ова анкета допринесе томе да бар свест о корумпираности овог факултета (и универзитета) буде за 5% већа, добро је
- Условљавање студената и здравствених радника да се тестирају сваке недеље о свом трошку или да примају вакцине чије је испитивање још увек у току је кршење Устава, и нешто је што није у надлежности органа који је прописао те мере.

Анкету је коментарисало укупно 92 студенткиње и студента опсервираних факултета Универзитета у Београду.

16 коментара садржи опште напомене и појашњења одговора које су анкетирани дали у анкети.

19 коментара садржи препоруке за побољшање рада Агенције и побољшање самог упитника у будућим истраживањима.

У 21 коментару дата је оцена да је анкета узалудна, бесмислена или је изражена неверица у успех анкете.

У 9 коментара анкета је лоше оцењена, а у 4 коментара изразито неповољно је оцењен рад Агенције.

Истраживање које је спровела Агенција повољно је оцењено у 27 коментара.

ЗАКЉУЧАК

У овом истраживању анкетирано је укупно 1052 студента и студенткиње са шест факултета Универзитета у Београду.

Укупно 86,7% анкетираних студената рођено је у периоду 1997 – 2001. године, што старосно одговара редовном студирању од друге до пете године студија (односно, до четврте године студија и апсолвентском стажу). Студенти друге, треће и четврте године студија чине преко 4/5 (четири петине), док са студентима пете године студија тај проценат износи 91,8% анкетираних.

Број студенткиња према броју студената који су попунили упитник стоји у приближном односу 2:1, што са једне стране може да укаже на већи број припадница високошколске омладине женског пола, али, са друге стране, може да укаже и на већу заинтересованост студенткиња за давање одговора на постављена питања.

Иако је на Универзитету у Београду готово изједначен број буџетских (34.643) са самофинансирајућим (37.814) студентима, број анкетираних који се финансирају из буџета према броју самофинансирајућих студенткиња и студената стоји у приближном односу 3:1, који податак може да укаже на различиту заинтересованост буџетских и самофинансирајућих студената за феномен корупције на Универзитету, односно за већу заинтересованост буџетских студената за тај феномен.

Чињеница да готово 1/4 (једна четвртина) анкетираних студенткиња и студената није желела да одговори на питање о укупним просечним месечним примањима домаћинства из којих потичу, са једне стране, може да укаже или на екстремно висока или на екстремно ниска просечна месечна примања домаћинства из којих потичу, а са друге стране, може бити последица уверења студената да су подаци о приходима дубоко лична ствар, те да их не треба наводити.

Резултати истраживања

У поступку анализирања прикупљених података утврђене су следеће групе података:

1. Подаци о перцепцији присутности корупције и дискриминације на факултетима, односно Универзитету

На основу добијених резултата у вези са питањем о перципирању корупције на факултетима њиховог студирања, издваја се податак да свега 14,2% узорка верује како корупције на факултетима њиховог студирања уопште нема, док је чак 85,8% анкетираних изнело мишљење да корупција на опсервираним факултетима постоји у различитом обиму распрострањености и у различитим интензитетима, при чему је тврђење да је корупција екстремно изражена изнело 12,8% анкетираних.

Другачија је ситуација кад је у питању перцепција корупције на Универзитету у целини. Пажњу привлачи податак да свега 3,3% узорка верује да корупције на Универзитету уопште нема, док је чак 96,7% анкетираних студенткиња и студената изнело мишљење да је корупција на Универзитету изражена у различитом обиму и интензитетима, при чему је тврђење да је корупција екстремно изражена изнео готово сваки пети анкетирани.

Значајна разлика у одговорима о перцепцији изражености корупције на факултетима студирања анкетираних лица, односно на Универзитету у целини, могла

би се објаснити уздржаношћу анкетираних да се експлицитно изјасне о присутности корупције на свом факултету, док таква уздржаност не постоји да у великом проценту изнесу јасан став о присутности корупције на Универзитету. На такав закључак наводи податак да је проценат анкетираних који у потпуности негирају постојање корупције на факултетима њиховог студирања (14,2%, односно 149 одговора) значајно већи од процента анкетираних који одричу постојање корупције на Универзитету (само 3,3%, тј. 35 анкетираних).

Кад је у питању перцепција дискриминације на факултетима на којима студирају, према добијеним подацима, већина анкетираних студенткиња и студената сматра да је дискриминација при полагању испита распрострањена на њиховим факултетима.

Анализом одговора на постављено питање „Уколико је одговор на претходно питање 'Да', опишите по ком основу се врши дискриминација?” дефинисано је 13 група основа дискриминације при полагању испита, при чему доминирају:

- пол и сексуално опредељење;
- порекло (припадност утицајној породици) / друштвени утицај и моћ / друштвени статус, имовински статус;
- непотизам; кронизам; познанство са испитивачем;
- мито; „deal” са професором; редовне приватне консултације; док су као остали типови одговора наведени:
 - националност; вера; раса;
 - лична преференција и дискрециона одлука испитивача;
 - просек оцена и дужина студирања;
 - физички изглед и начин облачења;
 - политичко опредељење; политичка веза; партијска припадност; (при чему је двоје анкетираних као основ позитивне дискриминације поменуло припадност владајућој странци);
 - завичајно порекло (позитивно дискриминисани Београђани);
 - чланство у студентском парламенту (позитивна дискриминација);
 - основ (не)вакцинисања;
 - (куриозитет: двоје анкетираних, као основ за позитивну дискриминацију студената наводи „навијање за исти фудбалски клуб за који навија испитивач”).

2. Лична искуства анкетираних с корупцијом

Однос анкетираних који су одрекли да им је некада треће лице предлагало да оно посредује да неке дају мито ради полагања испита, стицања дипломе или остварења неке друге погодности у вези са студирањем, према онима који су то потврдили или нису желели да одговоре на постављено питање је готово 4 према 1, то јест, 78,7% према 21,3% (14,2% дало одговор „да”, а 7,1% изабрало опцију „не желим да одговорим”).

Израженији је дисбаланс код одговора на питање да ли им је током студија неко од запослених на факултету (из реда наставног или ненаставног особља) захтевао мито, где је 87,9% узорка одговорило да није лично имало такво искуство, само 7,8%

(82 анкетираних) навело је да су имали прилику да се сусретну са таквим запосленима, док је 4,3% изабрало опцију „не желим да одговорим”.

Међу анкетиранима који су потврдили да су запослени на факултету од њих захтевали мито (82 анкетираних), на питање која врста мита је захтевана, одговорило је 69, од чега је 75% одговорило да им је тражен новац, 13,2% је определило поклон као облик мита; 11,8% определило је услугу као облик мита.

Што се тиче личне умешаности самих студената у корупцију на факултету нуђењем мита запосленима, свега 1% анкетираних признало је да је запосленима на факултету нудило мито ради остваривања неких погодности у вези са студирањем. О личној умешаности у корупцију на овај начин, 2,8% анкетираних није хтело да се изјасни.

На питање јесу ли током студирања подмитили неког запосленог на факултету, 2% анкетираних дало је потврду подмићивања запослених на факултету, док је 1,6% анкетираних изабрало опцију „не желим да одговорим”.

Ситуација са одговорима о подмићивању је унеколико другачија код питања да ли су анкетирани чули за некога ко је помоћу мита положио испит, стекао диплому или остварио погодност на било ком факултету Универзитета у Београду. На ово питање одговорили су сви из узорка (1052 одговора), при чему је преко 3/4 (три четвртине) навело да је чуло за студента/студенткињу који су помоћу мита положили испит, стекли диплому или остварили неку другу погодност током студирања на факултету, а 2,3% од укупног броја анкетираних изабрало је опцију „не желим да одговорим”.

Занимљиви су и резултати везани за питање о томе да ли лично познају неког студента/студенткињу који/а је на неком факултету Универзитета у Београду положио/ла испит на други недозвољени начин – преписивањем, коришћењем „бубица”, тиме што је друго лице полагало испит за њега и сл. - 83,5% узорка навело је да таква лица познаје, а 2,4% анкетираних није желело да одговори на наведено питање.

Међу студентима који су дали одговор на питање за какву услугу/погодност су дали мито, уколико су током студирања подмитили запосленог на факултету, скоро половина (47,8%) није желела да одговори о каквој погодности, односно услузи је реч, а 30,4% одговорило је да је подмићивало због полагања испита.

Код питања да ли анкетирани имају сазнања да се на њиховом факултету може купити диплома, на које је одговорило свих 1052 анкетираних, 14,9% навело је да има таква сазнања, док 8,2% није желело да одговори на питање.

Одговори на питање да ли знају за неки такав случај углавном су пратили дистрибуцију претходних одговора.

3. Одговори везани за реакцију анкетираних на корупцију

Са становишта борбе против корупције, веома су инспиративни одговори анкетираних студената на питања која се тичу њихове реакције на коруптивне радње на њиховим факултетима, и то: да ли су већ пријављивали корупцију на свом факултету/Универзитету, каква су искуства имали у вези са пријављивањем корупције, те да ли би у будућности пријавили корупцију на свом факултету/Универзитету.

На питање да ли су до сада пријављивали коруптивно понашање на свом факултету или Универзитету, одговорили су сви чланови узорка. Од тога:

- 95,6% (1006) анкетираних одговорило је да нису пријављивали корупцију на факултету или Универзитету;
- 3,6% анкетираних није желело да одговори на питање;
- Свега 0,8% узорка (9 испитаника) одговорило је да је пријављивало корупцију на факултету или Универзитету.

Анкетирани који су пријавили корупцију, наводили су коме су пријављивали коруптивна понашања. Посебну пажњу изазивају следећи одговори:

- *„Одређеним професорима, али то није било прихваћено”*,
- *„Не знам ни коме би то могло да се пријави”*,
- *„Ишао сам у Ректорат, писао мејлове Универзитету неколико пута и све је било заташкано.”*

Један одговор је посебно значајан јер јасно указује на недовољну информисаност студената о томе коме све могу пријавити корупцију на факултету (*„Одговор је не, али имам питање за вас - Коме тачно да пријавимо такве ситуације? Кадија те тужи, кадија ти суди!”*).

На питање *„Уколико сте пријавили коруптивно понашање на Вашем факултету или Универзитету, какав је исход пријаве?”* дато је 43 одговора. Од тог броја: 55,8% одговорило је да не зна какав је исход поступка; 23,3% није желело да одговори на питање; 18,6% одговорило је да поступак није покренут. Свега 2,3% (1 анкетирани) одговорило је да је поступак окончан.

Дато је 49 одговора на питање да ли су студенти као „узбуњивачи” трпели последице након пријављивања коруптивних активности на свом факултету или Универзитету; 44,9% оних који су приступили одговарању изабрало је опцију „не желим да одговорим на питање”; 38,8% од њих 49 одговорило је да није имало последице; 16,3% од њих 49 одговорило је да је трпело последице, при чему су за облик притисака дати следећи одговори:

- *„Имала сам проблем с полагањем одређеног испита који је уследио после пријаве.”*;
- *„Нефер понашање наведених професора и психичка тортура коју је тешко препричати али свакако није страна тим људима”*;
- *Психичко малтретирање*;
- *Претње*.

Дистрибуција одговора на питање да ли би студенти/студенткиње у будућности пријавили коруптивно понашање на свом факултету одвијала се тако што је 55,7% узорка навело да би пријавило будућа коруптивна понашања; 23,2% навело је да таква понашања ни у будућности не би пријављивало, а 21,1% изабрало је опцију „не желим да одговорим на питање”.

На питање коме би поднели пријаву за коруптивно понашање уколико би се на такав корак одлучили, одговор је дало 620 студената/студенткиња, односно 58,94% од целог узорка, при чему је:

- 56,3% (349 одговора) од оних који су одговорили на питање (33,18% целокупног узорка), одговорило да би пријаву поднело Агенцији за спречавање корупције, што је податак који говори о поверењу које Агенција има код анкетираних.

Са друге стране, не охрабрује податак који је добијен одговорима на питање који је орган на факултету њиховог студирања надлежан за поступање по пријави корупције, уз могућност истовременог давања више одговора, при чему је 76,1% узорка (801 одговор) одговорило да не зна.

Што се тиче метода којима би требало сузбијати корупцију на факултетима, односно Универзитету, уз могућност истовременог давања више опција, одговори су дистрибуирани на следећи начин:

- 61,1% (643 одговора) од укупног узорка заложило се за веће информисање јавности о конкретним случајевима корупције;
- 60,7% (639 одговора) заложило се за строжу примену прописаних санкција;
- 51,2% (539 одговора) залаже се за подизање свести о штетности корупције;
- 40,7% (428 одговора) залаже се за прописивање строжих санкција;
- 6,7% (70 одговора) није знало коју би методу могло да примени.

На основу наведених одговора, може да се закључи да готово 61% испитаних мисли да су прописане санкције адекватне, али да је проблем у томе што изостаје примена постојећих прописа.

Са друге стране, 61,1% испитаних пледира за већу информисаност јавности о конкретним случајевима корупције, док половина њих захтева подизање свести о штетности корупције, што може да укаже на то да су до сада изостале озбиљније активности везане за едукацију грађана о штетности корупције.

4. Перцепција улоге Универзитета и факултета студирања у суочавању са корупцијом и њеним сузбијањем

У ову групу одговора спадају одговори на питања о информисаности студенткиња и студената о постојању кодекса понашања на факултетима студирања, и о познавању садржине таквих аката, као и сет питања везаних за ниво поверења студената у рад органа факултета њиховог студирања, односно органа Универзитета у вези са спречавањем корупције и механизмима сузбијања корупције.

Што се тиче информисаности студената о постојању кодекса понашања, етичког кодекса или сличног акта који уређује правила понашања наставника и студената факултета у спровођењу наставе и у процесу оцењивања студената:

- 61,1% анкетираних студената и студенткиња (готово 2/3 узорка) је упознато са тим да на факултету њиховог студирања постоји такав кодекс/акт.

О упознатости анкетираних студената са садржином етичког кодекса или другог сличног акта који уређује правила понашања наставника и студената факултета у спровођењу наставе и у процесу оцењивања студената одговорило је укупно 668 анкетираних (63,5% тј. готово 2/3 укупног узорка), при чему се 55,7% студената и студенткиња који су дали одговор изјаснило да је упознато са садржином таквог акта (35,4% укупног узорка).

Као позитивну треба истаћи чињеницу постојања етичких кодекса на факултетима и однос анкетираних студената према етичким кодексима, с обзиром на

то да значајан број студената има информацију о етичким кодексима и њиховој садржини.

Податке о нивоу поверења анкетираних студенткиња и студената у органе Универзитета, односно органе факултета њиховог студирања, на основу питања: „*Који је ниво поверења у органе Вашег факултета, односно Универзитета у погледу суочавања са корупцијом и њеним сузбијањем?*” дало је свих 1052 анкетираних. Анкетирани су своје поверење у органе Универзитета, односно факултета студирања ценили оценама од 0 до 9, а њихови одговори дистрибуирани су на следећи начин:

А) Одговори анкетираних студената о поверењу у ректора могу се груписати у три групе одговора (прва група: нимало или веома мало поверења – оцене 0 до 3; друга група: делимично или умерено поверење – оцене 4 и 5; трећа група: доста или потпуно поверење – оцене 6 до 9), а дистрибуирани су у следећим процентима:

- 13,1% анкетираних дало је одговор да уопште нема поверења у активности ректора на сузбијању корупције на Универзитету;
- следећих 6,2% анкетираних своје поверење у ректора оценило је оценом 1 – њихово поверење у деловање тог органа Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету је минимално;
- 7,9% анкетираних је своје поверење у деловање ректора Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету оценило оценом 2;
- 9,5% анкетираних студенткиња и студената је активностима ректора Универзитета у вези са сузбијањем корупције на Универзитету дало оцену 3.

Дакле, укупно 36,7% анкетираних се изјаснило да уопште нема или има јако мало поверења у деловање ректора Универзитета по питању сузбијања корупције на Универзитету.

31,4% анкетираних има делимично или умерено поверење у деловање ректора у вези са сузбијањем корупције на Универзитету.

Доста поверења или потпуно поверење у рад ректора на сузбијању корупције на Универзитету има укупно 31,9% анкетираних, при чему се 7% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у деловање ректора.

Однос три групе одговора је подељен готово на по 1/3 анкетираних, с тим што проценат анкетираних који уопште немају поверења или имају мало поверења у активности ректора односи превагу за око 5% у односу на друге две групе.

Запажен је, међутим, однос анкетираних који немају нимало поверења (13,1%) према анкетиранима који имају потпуно поверење (7%).

Б) Одговори анкетираних студената о поверењу у ректорски колегијум дистрибуирани су у приближно сличним процентима у односу на одговоре који се односе на поверење у самог ректора Универзитета, што је разумљиво с обзиром на чињеницу да ректорским колегијумом руководи сам ректор Универзитета.

В) Активности Савета Универзитета оцењени су на следећи начин:

- 38,8% анкетираних изјаснило се да нема нимало или има мало поверења у активности Савета Универзитета на сузбијању корупције на Универзитету, при чему 14,1% анкетираних у рад Савета Универзитета нема нимало поверења;

- 29,8% анкетираних изјаснило се да у рад овог тела има делимично, односно умерено поверење;
- 31,4% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад наведеног тела, при чему се 6,2% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у рад Савета Универзитета.

При наведеним резултатима, запажа се раст броја студената који су се изјаснили негативно о поверењу у активности Савета Универзитета, у односу на број студената који су негативно оценили активности ректора, односно ректорског колегијума.

Г) Дистрибуција одговора анкетираних студената код питања о поверењу у *рад Сената Универзитета* готово је идентична са дистрибуцијом одговора о поверењу у рад Савета Универзитета.

Д) *О поверењу у рад Универзитетског омбудсмана:*

- 37,9% анкетираних студената изјаснило се негативно, при чему 14% анкетираних у рад Универзитетског омбудсмана нема нимало поверења;
- 31,3% анкетираних изјаснило се да има делимично поверење у рад овог универзитетског органа;
- 30,8% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у рад Универзитетског омбудсмана, при чему је његовом раду потпуно поверење поклатило 5,2% анкетираних.

Ђ) *О активностима декана њихових факултета студирања, анкетирани студенткиње и студенти изјаснили су се на следећи начин:*

- 37,2% анкетираних изјаснило се негативно о поверењу у активности декана факултета студирања у вези са сузбијањем корупције, при чему 14% узорка нема нимало поверења у њихове активности на сузбијању корупције;
- 28,1% анкетираних навело је да има делимично, односно умерено поверење у активности декана;
- 34,7% анкетираних има доста поверења или потпуно поверење у рад декана на сузбијању корупције на факултетима њиховог студирања, при чему се 7,7% анкетираних изјаснило да има потпуно поверење у њихов рад.

Код наведених резултата, пажњу привлачи однос оних студената који у рад декана немају нимало поверења према студентима који су се изјаснили да у рад декана имају потпуно поверење.

Е) *Што се тиче активности савета факултета резултати су следећи:*

- 40% анкетираних изјаснило се негативно или углавном негативно о свом поверењу у активности савета факултета у погледу сузбијања корупције на факултетима њиховог студирања, при чему се 14,6% свих анкетираних изјаснило да нема нимало поверења у рад ових органа;
- готово 1/3 (једна трећина) анкетираних има доста поверења или потпуно поверење у рад ових органа, а потпуно поверење у рад ових органа има свега 5,5% анкетираних.

Запажа се благи раст укупног броја негативних одговора о поверењу у рад савета факултета у односу на негативне одговоре о поверењу у рад декана, при чему је

процент одговора који одричу имало поверења у рад наведених органа готово идентичан.

Ж) Када је реч о *активностима наставно-научних већа* у вези са сузбијањем корупције на факултетима њиховог студирања, о поверењу у рад тих тела:

- 40,4% свих анкетираних изјаснило се негативно или углавном негативно, при чему 14,3% анкетираних нема нимало поверења у рад тих тела;
- 32,6% анкетираних изјаснило се да има доста поверења или потпуно поверење у деловање ових тела, при чему се 6% изјаснило да има потпуно поверење.

З) *Активности наставног особља на факултетима* у вези са сузбијањем корупције оцењене су на следећи начин:

- 38,2% анкетираних студенткиња и студената нема нимало или има веома мало поверења у активности наставног особља везане за сузбијање корупције на факултетима, при чему 12,2% нема нимало поверења у њихове активности;
- 36% анкетираних има велико или потпуно поверење у активности наставног особља у вези са сузбијањем корупције на факултетима, при чему 6,9% анкетираних има потпуно поверење у њихов рад.

И) Поверење које су анкетирани студенти и студенткиње указали *активностима студентских служби на факултетима* њиховог студирања, везано за сузбијање корупције, дистрибуирано је на следећи начин:

- 47,4% анкетираних студенткиња и студената (готово 1/2 узорка) одговорило је негативно о свом поверењу у активности студентских служби, при чему сваки пети анкетирани нема нимало поверења у рад ових служби (19,7%);
- 31,2% анкетираних има високо или потпуно поверење у рад ових служби, при чему потпуно поверење у њихов рад има 6,9% анкетираних.

Приметна је значајна разлика у односу студената који немају нимало поверења у рад ових служби и оних који у рад наведених служби имају потпуно поверење, што је однос од готово 3:1 у корист оних који немају нимало поверења у рад факултетских служби.

Ј) Пажњу изазива дистрибуција одговора анкетираних студената на питање о поверењу *према студентским парламентима* на факултетима њиховог студирања:

- Чак 56,9% анкетираних изјаснило се да у рад студентских парламената нема нимало или има веома мало поверења, при чему је чак 30,3% анкетираних дало одговор да у рад студентских парламената нема нимало поверења;
- 25% анкетираних у рад студентских парламената има високо или потпуно поверење, при чему потпуно поверење има само 5,4% анкетираних.

Значајна је разлика у броју анкетираних који немају нимало поверења у рад студентских парламената у односу на оне који у рад студентских парламената имају потпуно поверење. Њихов однос је готово 6 према 1 у корист оних који у рад студентских парламената немају нимало поверења.

Само истраживање коментарисало је укупно 92 студенткиње и студента опсервираних факултета Универзитета у Београду (8,8% узорка). 16 коментара садржи опште напомене и појашњења одговора које су анкетирани дали у анкети; 19 коментара садржи препоруке за побољшање рада Агенције и побољшање самог

упитника у будућим истраживањима; у 21 коментару дата је оцена да је анкета узалудна, бесмислена или је изражена неверица у успех анкете. У 9 коментара анкета је лоше оцењена, а у 4 коментара изразито неповољно је оцењен рад Агенције. Истраживање које је спровела Агенција повољно је оцењено у 27 коментара.

&

Добијени резултати спроведеног истраживања указују на то да је опредељење Агенције за спречавање корупције да истраживање буде спроведено било у потпуности оправдано. Резултати истраживања показали су да је циљ истраживања - да се одреди степен упознатости студената Универзитета у Београду са феноменом корупције уопште, степен и обухват њихове перцепције о постојању корупције на Универзитету и конкретна запажања студената о могућим правцима и аспектима перманентног деловања ради спречавања корупције у високом образовању – остварен у потпуности.

Квантитет и квалитет добијених резултата указују на значајну заинтересованост студената и студенткиња Универзитета у Београду како за феномен корупције и њене појавне облике на Универзитету, тако и за начине и методе супротстављања овом негативном феномену.

На шта указују подаци до којих се дошло истраживањем? Има ли разлога за забринутост кад је у питању корупција на Универзитету?

Кад је реч о *подацима о перцепцији присутности корупције и дискриминације на факултетима, односно Универзитету:*

- чак 85,8% анкетираних студенткиња и студената изнело је мишљење да корупција на факултетима њиховог студирања постоји у различитом обиму распрострањености и у различитим интензитетима, при чему је 12,8% анкетираних мишљења да је корупција екстремно изражена;
- свега 3,3% анкетираних верује да корупције на Универзитету уопште нема, док је чак 96,7% анкетираних мишљења да је корупција на Универзитету изражена у различитом обиму и интензитетима, при чему је 19,7% анкетираних мишљења да је корупција екстремно изражена;
- значајна разлика у одговорима о перцепцији корупције на факултетима студирања анкетираних лица, односно о перцепцији корупције на Универзитету у целини, може се објаснити уздржаношћу анкетираних да се експлицитно изјасне о присутности корупције на свом факултету, док таква уздржаност не постоји да у великом проценту изнесу јасан став о великој присутности корупције на Универзитету у целини. На такав закључак наводи податак да је проценат анкетираних, који у потпуности негирају постојање корупције на факултетима њиховог студирања значајно већи од процента анкетираних који одричу постојање корупције на Универзитету;
- код перцепције дискриминације на факултетима студирања, према добијеним подацима, може се закључити да већина анкетираних студената сматра да је дискриминација при полагању испита распрострањена на њиховим факултетима (44% узорка). Притом, на основу одговора о конкретним случајевима корупције, одређено је 13 група основа дискриминације код полагања испита, међу којима доминирају:
 1. пол и сексуално опредељење;
 2. порекло, друштвени утицај, друштвени и имовински статус;

3. непотизам; кронизам; познанство са испитивачем;
4. мито, „deal” са професором; редовне приватне консултације.

Анализа одговора везаних за лична искуства анкетираних с корупцијом дала је следеће резултате:

- 78,7% узорка изјаснило се да им треће лице није никада предлагало да оно посредује да неке дају мито ради полагања испита, стицања дипломе или остварења друге погодности у вези са студирањем, 14,2% дало је одговор да је имало такво искуство, а 7,1% изабрало је опцију „не желим да одговорим”;
- још је израженији дисбаланс код анкетираних који су одговарали на питање да ли им је током студија неко од запослених на факултету (из реда наставног или ненаставног особља) тражио мито, где је 87,9% анкетираних навело да лично није имало такво искуство, само 7,8% (82 анкетираних) навело је да су имали прилику да се сретну са таквим запосленима, који су у највећем броју случајева од њих тражили новац, док је 4,3% изабрало опцију „не желим да одговорим”;
- свега 1% анкетираних одговорило је да је запосленима на факултету нудило мито ради остваривања неких погодности у вези са студирањем, а 2,8% анкетираних је изабрало опцију „не желим да одговорим”;
- 2% анкетираних дало је потврду личног подмићивања запослених на факултету, а 1,6% анкетираних изабрало је опцију „не желим да одговорим”;
- 76,4% (преко 3/4) узорка чуло је за студента/студенткињу на било ком факултету Универзитета који су помоћу мита положили испит, стекли диплому или остварили погодност током студирања, а 2,3% анкетираних изабрало је опцију „не желим да одговорим на питање”. Ти подаци опозитни су резултату од 96,4% узорка који су навели да током студирања нису подмитили никога од запослених на факултету, што може да укаже или на чињеницу да испитани нису дали тачан одговор у погледу свог евентуалног учешћа у коруптивним активностима на факултету или пак на то да су подаци које поседују о „неком студенту/студенткињи” који су учествовали у коруптивним активностима на било ком факултету Универзитета у Београду непоуздани и предимензионирани;
- 83,5% узорка лично познаје студента/студенткињу који/а је на неком факултету Универзитета у Београду положио/ла испит на други недозвољен начин – преписивањем, коришћењем „бубица”, тиме што је друго лице полагало испит за њега и сл, а 2,5% анкетираних оптирало је „не желим да одговорим на питање”;
- 76,9% узорка нема сазнања да се на њиховом факултету може купити диплома; 14,9% има таква сазнања; 8,2% оптира „не желим да одговорим”;
- на питање да ли знају за неки случај куповине дипломе, дато је укупно 218 одговора, од којих је 22% позитивних одговора, док је 17,9% одабрало опцију „не желим да одговорим на питање”.

При анализи података везаних за реакцију анкетираних на корупцију, дошло се до следећих резултата:

- свега 0,8% (9 испитаника) већ је пријављивало корупцију на факултету или Универзитету;

- од студената који су раније пријављивали корупцију на факултету или Универзитету, свега 2,3% (1 анкетирани) навело је да је поступак по његовој пријави окончан;
- што се тиче последица након пријављивања коруптивних активности на свом факултету или Универзитету, 44,9% „узбуњивача” изабрало је опцију „не желим да одговорим на питање”, док је 16,3% од њих 49 одговорило да је трпело последице;
- 55,7% чланова узорка би пријавило будућа коруптивна понашања; 23,2% таква понашања ни у будућности не би пријављивало; 21,1% изабрало је опцију „не желим да одговорим на питање”. Таква дистрибуција одговора указује на могућност да се у групи оних који не желе да одговоре на питање (преко 1/5 датих одговора) налазе и студенти који би коруптивна понашања пријавили, али из неких разлога не желе да се о томе експлицитно изјасне. С обзиром на наведено, може се претпоставити да је проценат студената који би пријавили корупцију већи од добијеног;
- 620 студената/студенткиња (58,94% узорка) одговорило је коме би поднело пријаву за корупцију у будућности; од тог броја 56,3% (349 одговора) пријаву би поднело Агенцији за спречавање корупције (33,18% узорка);
- 76,1% узорка (801 одговор) не зна који орган на факултету њиховог студирања је надлежан за поступање по пријави корупције;
- У вези са методима којима би требало сузбијати корупцију на факултетима и Универзитету, 61,1% узорка (643 одговора) заложило се за веће информисање јавности о конкретним случајевима корупције; 60,7% (639 одговора) заложило се за строжу примену прописаних санкција; 51,2% (539 одговора) заложило се за подизање свести о штетности корупције.

Подаци о *перцепцији улоге Универзитета и факултета студирања у суочавању са корупцијом и њеним сузбијањем*:

- готово 2/3 узорка упознато је са тим да на факултету њиховог студирања постоји етички кодекс/други акт о понашању, док 1/3 узорка не зна за постојање таквог акта;
- 55,7% студената и студенткиња који су упознати са постојањем етичког кодекса, изјаснило се да је упознато са садржином таквог акта (35,37% узорка);
- 13,1% узорка уопште нема поверења у активности ректора на сузбијању корупције на Универзитету, док укупно 36,7% узорка уопште нема или има веома мало поверења у његове активности (оцене 1-3);
- 38,3% узорка нема нимало или има веома мало поверења у деловање ректорског колегијума, при чему 12,7% узорка у деловање ректорског колегијума уопште нема поверења. Код ових резултата запажа се благи раст броја студената који у рад ректорског колегијума немају нимало или имају мало поверења, у односу на анкетиране студенте који су тако определили своје поверење у рад самог ректора;
- 38,8% анкетираних нема нимало или има мало поверења у активности Савета Универзитета на сузбијању корупције на Универзитету, при чему 14,1%

анкетираних у рад Савета Универзитета нема нимало поверења; готово идентични резултати се односе и на поверење у Сенат Универзитета;

- 37,9% узорка нема уопште или има мало поверења у рад Универзитетског омбудсмана, при чему 14% анкетираних у рад Универзитетског омбудсмана нема нимало поверења;
- 37,2% узорка изјаснило се негативно о поверењу у активности декана факултета студирања у вези са сузбијањем корупције, при чему 14,8% узорка нема нимало поверења у њихове активности на сузбијању корупције;
- 40% анкетираних изјаснило се негативно или углавном негативно о свом поверењу у активности савета факултета у погледу сузбијања корупције на факултетима њиховог студирања, при чему 14,6% узорка нема нимало поверења у рад ових органа;
- 40,4% свих анкетираних изјаснило се негативно или углавном негативно о активностима наставно-научних већа на сузбијању корупције, при чему 14,3% анкетираних нема нимало поверења у рад тих тела;
- 38,2% анкетираних студенткиња и студената нема нимало или има веома мало поверења у активности наставног особља везане за сузбијање корупције на факултетима, при чему 12,2% нема нимало поверења у њихове активности;
- 47,4% анкетираних (готово 1/2 узорка) оценило је негативно или углавном негативно своје поверење у активности студентских служби, при чему сваки пети анкетирани нема нимало поверења у рад ових служби (19,7%);
- Чак 56,9% анкетираних у рад студентских парламената нема нимало или има веома мало поверења, при чему чак 30,3% узорка у рад студентских парламената нема нимало поверења.

Дакле, може се закључити:

1. анкетирани студенти опсервираних факултета Универзитета у Београду свесни су штетности феномена корупције, како за јавни интерес друштва у целини, тако и за појединачне интересе њих самих;
2. преовлађујући број анкетираних студената изразио је став да корупција, како на факултетима њиховог студирања, тако и на целом Универзитету, постоји и да је раширена у различитом опсегу и различитим појавним облицима;
3. већина анкетираних студената сматра да је дискриминација при полагању испита распрострањена на њиховим факултетима и навели су различите основе дискриминације;
4. преовлађујућа већина анкетираних ни на који начин није никада лично учествовала у коруптивним активностима на Универзитету и преко 3/4 анкетираних нема сазнања да се на њиховом факултету може купити диплома. Међутим, преко 3/4 узорка чуло је за студента/студенткињу на било ком факултету Универзитета који су помоћу мита положили испит, стекли диплому или остварили погодност током студирања, док 83,5% узорка лично познаје студента/студенткињу који/а је на неком факултету Универзитета у Београду положио/ла испит на други недозвољен начин – преписивањем, коришћењем „бубица”, тиме што је друго лице полагало испит за њега и сл;

5. свега 0,8% узорка (9 анкетираних) већ је пријављивало корупцију на факултету или Универзитету, а само 1 анкетирани је навео да је поступак по његовој пријави окончан;
6. 55,7% чланова узорка експлицитно се изјаснило да би пријавило будућа коруптивна понашања, док додатна 1/5 анкетираних није желела да експлицитно одговори на то питање;
7. 620 студената/студенткиња (58,94% узорка) одговорило је коме би поднело пријаву за корупцију у будућности; од тог броја 56,3% пријаву би поднело Агенцији за спречавање корупције (33,18% узорка);
8. 76,1% целог узорка не зна који је орган на факултету њиховог студирања надлежан за поступање по пријави корупције;
9. ради спречавања корупције, већина анкетираних залаже се за веће информисање јавности о конкретним случајевима корупције; за строжу примену прописаних санкција; и за подизање свести о штетности корупције;
10. готово 2/3 анкетираних упознато је са постојањем етичког кодекса на њиховим факултетима и већина је упозната са садржином тих аката;
11. нешто мање од 1/3 анкетираних има поверење у деловање ректора, ректорског колегијума, Савета и Сената Универзитета у вези са спречавањем корупције на Универзитету, док тек око 31% анкетираних има поверење у деловање Универзитетског омбудсмана на спречавању корупције на Универзитету;
12. само око 1/3 анкетираних има поверење у активности декана, савета, наставно-научних већа, наставног особља и запослених у стручним службама својих факултета на спречавању корупције на факултетима; у активности студентских парламената на спречавању корупције на факултетима поверење има само 1/4 анкетираних.

Препоруке:

- интензивирати активности како Агенције, тако и свих других органа у правном систему Републике Србије, задужених за борбу против корупције, на додатној едукацији студената Универзитета у Београду за препознавање корупције и њених појавних облика;
- интензивирати активности на додатној едукацији студената Универзитета ради препознавања и супротстављања појавним облицима дискриминације;
- интензивирати активности на додатном информисању студената Универзитета у вези са могућностима пријављивања коруптивних активности на Универзитету и органима и телима на Универзитету и ван њега, надлежним за поступање по пријавама корупције од стране студената;
- учинити додатне напоре за законско и институционално обезбеђење делотворних механизма за разрешење коруптивних радњи на Универзитету;
- учинити додатне напоре за законско и институционално обезбеђење делотворних механизма за заштиту студената „узбуњивача”.